Salten Kontrollutvalgservice
Postboks 54, 8138 Inndyr

Vår dato:	Jnr	ark
23.11.2021	21/1085	416– 5.1

Medlemmer i Meløy kommunes kontrollutvalg

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Møtedato: Onsdag, 1. desember 2021 kl. 09.00
Møtested: Møterom Kommunestyresalen, Meløy rådhus

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel
28/21	Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 18. oktober 2021
29/21	Redegjørelse fra administrasjonen: Status for bruk av ufaglært personell i kommunale stillinger
30/21	Rapport forvaltningsrevisjon Økonomisk styring og internkontroll
31/21	Virksomhetsplan for kontrollutvalget 2022
32/21	Orienteringer fra revisjon og sekretariat
33/21	Eventuelt

Eventuelle forfall bes meldt leder eller sekretariat (470 37 452)

Glomfjord, 23. november 2021

Hans Ove H. Hagen (s)
Leder kontrollutvalget

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Kopi sendes: Ordfører, kommunedirektør, Salten kommunerevisjon IKS, varamedlemmer i kontrollutvalget til orientering (varamedlemmer møter kun etter særskilt innkalling).

Salten Kontrollutvalgservice
Postboks 54, 8138 Inndyr

Vår dato:	Jnr	ark
23.11.2021	21/1086	416– 5.3

SAK 28/21

Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 18. oktober 2021

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
01.12.2021

Vedlegg:
- Protokoll fra kontrollutvalgets møte 18. oktober 2021

Bakgrunn for saken:
Protokoll fra forrige møte legges frem for godkjenning av kontrollutvalget.

Forslag til vedtak:
Protokoll fra kontrollutvalgets møte 18. oktober 2021 godkjennes.

Inndyr, 23. november 2021

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Salten Kontrollutvalgservice
Postboks 54, 8138 Inndyr

Vår dato:	Jnr	ark
18.10.2021	21/923	416– 5.4

PROTOKOLL – MELØY KONTROLLUTVALG

Møtedato: **Mandag, 18. oktober 2021 kl. 09.00 – 13.40**
Møtested: **Formannskapssalen, Meløy rådhus**
Saksnr.: **17/21 – 27/21**

Til stede:
Hans Ove H. Hagen, leder,
Bjørg Hansdatter Tinnan, nestleder
Bjørn Sleipnes, medlem
Magne Setvik, medlem
Johanne Rasmussen, medlem

Forfall:
Ingen

Varamedlemmer:
Ingen

Øvrige:
Varaordfører Mette Bjørnvik, sak 17-18/21, 19/21.
Kommunedirektør Adelheid Kristiansen, sak 18-24/21
Kommunalsjef Connie Slettan Olsen, sak 18-21/21
Hovedverneombud Lisbeth Selstad Amundsen, sak 20/21
Kommunalsjef Unni Edvardsen, sak 19/21
Leder Ørnes sykehjem, Geir Inge Hansen, sak 19/21
Leder Vall sykehjem Frank Rendal (på telefon), sak 19/21
Barnevernsleder Bente Sundsfjord, sak 21/21
Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor Jonny Riise,
Forvaltningsrevisor Silje Fisktjønmo
Sekretær for kontrollutvalget Lars Hansen

Godkjenning av innkalling
sakliste
Innkalling og sakliste til møtet ble godkjent.

Merknader:
Ingen.

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel
17/21	Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 25. mai 2021
18/21	Redegjørelse fra administrasjonen: Videre saksbehandling av tiltak vedr scene og grillhus (sluttbehandling)
19/21	Redegjørelse fra administrasjonen: Internkontroll ved kommunens sykehjem
20/21	Redegjørelse fra administrasjonen: Kommunens Internkontroll. Oppfølgning av rapport 31.5.2021 og pålegg fra Arbeidstilsynet.
21/21	Revisors uttalelse etter forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen: Etterlevelse Lov om offentlige anskaffelser
22/21	Rapport forvaltningsrevisjon: Ettervern i barnevernstjenesten
23/21	Høring: Strategiplan for Salten kontrollutvalgservice
24/21	Budsjett for kontroll og tilsyn 2022
25/21	Revisors vurdering av egen uavhengighet
26/21	Orienteringer fra revisjon og sekretariat
27/21	Eventuelt

17/21 Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 25. mai 2021

Forslag til vedtak:
Protokoll fra kontrollutvalgets møte 25. mai 2021 godkjennes.

Sak fra forrige møte

Votering:
Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:
Protokoll fra kontrollutvalgets møte 25. mai 2021 godkjennes.

18/21 Redegjørelse fra administrasjonen: Videre saksbehandling av tiltak vedr scene og grillhus (sluttbehandling)

Kommunedirektør Adelheid Kristiansen møtte fra administrasjonen for å redegjøre og svare på spørsmål.

Forslag til vedtak:
Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Omforent forslag:
Redegjørelsen fra administrasjonen tas til orientering.

Kontrollutvalget får opplyst at alt er på plass bortsett fra ferdigstillelsesattest.

Kontrollutvalget ber om kopi av dokumenter tilknyttet saksbehandling vedr byggetillatelser.

Votering:
Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:
Redegjørelsen fra administrasjonen tas til orientering.

Kontrollutvalget får opplyst at alt er på plass bortsett fra ferdigstillelsesattest.

Kontrollutvalget ber om kopi av dokumenter tilknyttet saksbehandling vedr byggetillatelser

19/21 Redegjørelse fra administrasjonen: Internkontroll ved kommunens sykehjem

Kommunedirektør Adelheid Kristiansen, kommunalsjef helse og velferd Unni Edvardsen, leder Ørnes sykehjem Geir Inge Hansen, leder Vall sykehjem Frank Rendal (på telefon) og kommunalsjef kommunikasjon, digitalisering og fellestjenester Connie Slettan Olsen møtte fra administrasjonen for å redegjøre og svare på spørsmål.

Forslag til vedtak:
Saken legges frem uten forslag til vedtak

Omforent forslag til vedtak:
Redegjørelsen fra administrasjonen tas til orientering.

Kontrollutvalget ble informert om at Meløy helse- og omsorgssenter er uegnet for å ivareta eksisterende brukere med utfordrende adferd. Videre registrerer utvalget at det er skal settes i gang et arbeid med kartlegging av status og behov for sikring av demenspasienter.

Utvalget ber leder gjøre kommunestyret oppmerksom på dette.

Votering:
Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:
Redegjørelsen fra administrasjonen tas til orientering.

Kontrollutvalget ble informert om at Meløy helse- og omsorgssenter er uegnet for å ivareta eksisterende brukere med utfordrende adferd. Videre registrerer utvalget at det er skal settes i gang et arbeid med kartlegging av status og behov for sikring av demenspasienter.

Utvalget ber leder gjøre kommunestyret oppmerksom på dette.

20/21 Redegjørelse fra administrasjonen: Kommunens Internkontroll. Oppfølgning av rapport 31.5.2021 og pålegg fra Arbeidstilsynet.

Saken ble behandlet før sak 19/21.

Kommunedirektør Adelheid Kristiansen og kommunalsjef kommunikasjon, digitalisering og fellestjenester Connie Slettan Olsen møtte fra administrasjonen for å redegjøre og svare på spørsmål. I tillegg møtte hovedverneombud Lisbeth Selstad Amundsen

Forslag til vedtak:
Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Omforent forslag til vedtak:
Redegjørelsen fra administrasjonen tas til orientering.

Votering:
Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:
Redegjørelsen fra administrasjonen tas til orientering.

21/21 Revisors uttalelse etter forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen: Etterlevelse Lov om offentlige anskaffelser

Forslag til vedtak:
Meløy kontrollutvalg har mottatt uttalelse datert 30. juni 2021 fra revisor etter at denne i samsvar med kommunelovens § 24-9 har gjennomført en forenklet etterlevelseskontroll hvor det er undersøkt etterlevelse av deler av Lov om offentlige anskaffelser.

Kontrollutvalget tar revisors uttalelse til orientering.

Votering:
Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:
Meløy kontrollutvalg har mottatt uttalelse datert 30. juni 2021 fra revisor etter at denne i samsvar med kommunelovens § 24-9 har gjennomført en forenklet etterlevelseskontroll hvor det er undersøkt etterlevelse av deler av Lov om offentlige anskaffelser.

Kontrollutvalget tar revisors uttalelse til orientering.

22/21 Rapport forvaltningsrevisjon: Ettervern i barnevernstjenesten

Kommunedirektør Adelheid Kristiansen, kommunalsjef kommunikasjon, digitalisering og fellestjenester Connie Slettan Olsen og barnevernleder Bente Sundsfjord møtte fra administrasjonen for å redegjøre og svare på spørsmål.

Forslag til vedtak (innstilling til kommunestyret):

1. Forvaltningsrevisjonsrapporten Ettervern i barnevernstjenesten er forelagt kommunestyret i Meløy og tas til etterretning.
2. Kommunestyret ber kommunedirektøren merke seg rapportens anbefalinger.
3. Kommunestyret vil særlig trekke frem .....

Omforent forslag til vedtak:

1. Forvaltningsrevisjonsrapporten Ettervern i barnevernstjenesten er forelagt kommunestyret i Meløy og tas til etterretning.
2. Kommunestyret ber kommunedirektøren merke seg rapportens anbefalinger.
3. Kommunestyret ber kontrollutvalget rapportere tilbake om oppfølgning av rapporten innen mai 2022.

Votering:
Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Forvaltningsrevisjonsrapporten Ettervern i barnevernstjenesten er forelagt kommunestyret i Meløy og tas til etterretning.
2. Kommunestyret ber kommunedirektøren merke seg rapportens anbefalinger.
3. Kommunestyret ber kontrollutvalget rapportere tilbake om oppfølgning av rapporten innen mai 2022.

23/21 Høring: Strategiplan for Salten kontrollutvalgservice

Forslag til vedtak:
Meløy kontrollutvalg tar til etterretning Strategiplan 2021-2025 for Salten kontrollutvalgservice KO.

Omforent forslag til vedtak:
Meløy kontrollutvalg støtter Strategiplan 2021-2025 for Salten kontrollutvalgservice KO, herunder økning av bemanning begrunnet i sårbarhet.

Votering:
Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:
Meløy kontrollutvalg støtter Strategiplan 2021-2025 for Salten kontrollutvalgservice KO, herunder økning av bemanning begrunnet i sårbarhet.

24/21 Budsjett for kontroll og tilsyn 2022

Forslag til vedtak:
Meløy kommunes utgifter til tilsyn og kontroll (revisjon, sekretariat og kontrollutvalg) 2022 foreslås budsjettert til kr 1 202 000.

Regnskaps- og forvaltningsrevisjon, selskapskontroll	Kr 922 000
Sekretærbistand	Kr 210 000
Kurs og opplæring, andre driftsutgifter	Kr 70 000
Sum	Kr 1 202 000

Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll- og revisjonsarbeidet oversendes formannskapet.

Votering:
Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:
Meløy kommunes utgifter til tilsyn og kontroll (revisjon, sekretariat og kontrollutvalg) 2022 foreslås budsjettert til kr 1 202 000.

Regnskaps- og forvaltningsrevisjon, selskapskontroll	Kr 922 000
Sekretærbistand	Kr 210 000
Kurs og opplæring, andre driftsutgifter	Kr 70 000
Sum	Kr 1 202 000

Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll- og revisjonsarbeidet oversendes formannskapet.

25/21 Revisors vurdering av egen uavhengighet

Forslag til vedtak:
Kontrollutvalget i Meløy kommune tar revisors egenvurdering av sin uavhengighet datert 16. juni 2021 til etterretning. Utvalget ber om å bli løpende orientert om forhold som kan endre vurderingen av uavhengighet.

Votering:
Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:
Kontrollutvalget i Meløy kommune tar revisors egenvurdering av sin uavhengighet datert 16. juni 2021 til etterretning. Utvalget ber om å bli løpende orientert om forhold som kan endre vurderingen av uavhengighet.

26/21 Orienteringer fra revisjon og sekretariat

Revisor orienterte:

- Forvaltningsrevisjon: Økonomisk styring / internkontroll blir klar til utvalgets møte i november.

- Neste forvaltningsrevisjon: Utvalget følger prioriteringsliste i vedtatt Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2023.

Sekretariatet orienterte:

- Om dokumenter vedlagt saken.

Vedtak:

Orienteringene tas til orientering.

27/21 Eventuelt

Bjørg H Tinnan tok opp spørsmål om kommunens ansvar for koordinator for individuelle planer. Utvalget ber om sak til neste møte.

Det fremkom ikke ytterligere saker til behandling.

Ørnes, den 18. oktober 2021

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Utskrift sendes:
Kontrollutvalgets medlemmer, varamedlemmer
Meløy kommune v/ ordfører og kommunedirektør,
Salten kommunerevisjon IKS

Salten Kontrollutvalgservice
Postboks 54, 8138 Inndyr

Vår dato:	Jnr	ark
23.11.2021	21/1087	416– 5.3

SAK 29/21

Redegjørelse fra administrasjonen: Status for bruk av ufaglært personell i kommunale stillinger

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
01.12.2021

Vedlegg:
- Ingen

Bakgrunn for saken:
Saken er satt på dagsorden etter beslutning i kontrollutvalgets møte i mai 2021.

I tilknytning til at saken er satt på dagsorden er kommunedirektøren, eller den kommunedirektøren bemyndiger bedt om å delta i kontrollutvalget kl 09.00 for å redegjøre om følgende:

- En oversikt over omfang i årsverk av ufaglærte fordelt på de ulike avdelingene,
- I hvor stor grad brukes ufaglært arbeidskraft grunnet mangel på faglært personell?
- Hvilken opplæring får ufaglærte når det gjelder
    - Interne rutiner i avdelingen?
    - Hvem som skal kontaktes dersom det oppstår sykdom, akutt eller annen, hos den enkelte bruker.
    - Tilgang til og melding av avvik i tjenestens avvikssystem

Forslag til vedtak:
Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Inndyr, 23. november 2021

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Salten Kontrollutvalgservice
Postboks 54, 8138 Inndyr

Vår dato:	Jnr	ark
23.11.2021	21/1088	416– 5.3

SAK 30/21

Rapport forvaltningsrevisjon Økonomisk styring og internkontroll

Saksgang:	Møtedato:
Kontrollutvalget	01.12.2021

Vedlegg:

- Salten kommunerevisjon IKS, 12.11.2021: Rapport forvaltningsrevisjon Økonomisk styring og internkontroll i Helse og velferd

Bakgrunn for saken:
Kommunestyret vedtok i sin sak 91/20 Plan for forvaltningsrevisjon 2020 – 2023. Etter innstilling fra kontrollutvalget ble følgende prioriterte områder for forvaltningsrevisjon vedtatt:

1. Ledelse og styring, internkontroll
2. Barnevern, inkludert ettervern (gjennomført)
3. Måloppnåelse / kvalitetssikring ved omstilling
4. Sykefraværsoppfølging
5. Økonomistyring
6. Oppfølgning av kommunestyrets vedtak

Kommunestyret delegerte i samme vedtak myndighet til kontrollutvalget til å foreta endringer og omprioriteringer i planene, samt til å kunne definere og avgrense konkrete prosjekter innenfor de utvalgte områdene i planen.

Kontrollutvalget har i møte desember 2020 (sak 39/20) bestilt en forvaltningsrevisjon med nevnte tema, og med levering november 2021. Det er fastsatt følgende formål for revisjonen:

Formålet med prosjektet er å finne ut om økonomistyringen i helse og omsorgssektoren er tilfredsstillende med henblikk på budsjettering, ansvarsområder, rapportering, oppfølging og utarbeidelser av fremtidsplaner.

For å belyse dette har utvalget bedt om undersøkelser av 3 nærmere definerte problemstillinger:

1. Hvordan praktiserer Meløy kommune sin økonomistyring i Helse og omsorgssektoren?

2. Er det tilfredsstillende grunnlag for økonomisk styring i Helse og omsorgssektoren

3. Er økonomistyringen i Helse og omsorgssektoren tilfredsstillende?

Revisor har utarbeidet en rapport som svarer ut følgende 3 problemstillinger:

1. I hvor stor grad er det tilfredsstillende grunnlag for økonomisk styring i Helse og omsorgssektoren?

2. I hvor stor grad er økonomistyringen i Helse og omsorgssektoren tilfredsstillende?

3. I hvor stor grad sikrer Meløy kommune seg at ansatte har kompetanse til å ivareta oppgaver innenfor økonomistyring og økonomisk internkontroll?

Forskjellen i de to settene med problemstillinger kommenteres nærmere under «Vurderinger»

Vedlagte rapport inneholder resultatet av revisors undersøkelser. Revisor opplyser at det har gått med 370 timer til utarbeidelse av rapport. På tidspunktet for bestilling var det lagt opp til en ressursbruk på cirka 300-350 timer.

Revisjonskriterier (krav og forventinger som kan stilles til den funksjon/aktivitet som undersøkes av revisjonen) er utledet fra følgende: Kommunens egne rutiner, Kommuneloven, Helse- og omsorgstjenesteloven og alminnelig praksis på området. En fullstendig utledning av revisjonskriterier finnes i eget vedlegg til rapporten, side 59-69.

Revisors funn og vurderinger: Problemstilling 1 - I hvor stor grad er det tilfredsstillende grunnlag for økonomisk styring i Helse og omsorgssektoren?

Revisjonskriterier:

- Administrasjonen skal årlig legge frem for kommunestyret forslag til realistisk årsbudsjett som fastsettes på grunnlag av de inntekter og utgifter som kommunen kan forvente i budsjettåret.
- Administrasjonen skal årlig legge frem for kommunestyret forslag til realistisk økonomiplan for de neste fire årene.
- Administrasjonen skal gjennom budsjettåret legge frem rapporter for kommunestyret som viser utviklingen i inntekter og utgifter sammenlignet med vedtatt årsbudsjett. Det skal minst legges frem tertialrapporteringer pr. 30. april og 30. august.

- Administrasjonen skal gi melding til kommunestyret dersom det skjer endringer i løpet av budsjettåret som kan få betydning for årsbudsjettets grunnlag. Dersom det er rimelig grunn til å anta at det kan oppstå nevneverdige avvik, skal det foreslås nødvendige tiltak.

Revisors vurderinger: Realistisk årsbudsjett: *«For alle de undersøkte årene, har driftsutgiftene og driftsinntektene vært større enn i opprinnelig budsjett. For alle de undersøkte årene var også driftsutgiftene og driftsinntektene større enn i revidert budsjett. (...)Når Meløy kommune for de undersøkte årene har fastsatt et driftsbudsjett som er lavere enn faktiske regnskapsførte driftsutgifter det foregående året, så er dette et moment som etter revisors syn kan tale for at årsbudsjettene har vært urealistiske. (...)*

For at årsbudsjettene for de ulike årene skal kunne sies å være realistiske, er det nødvendig at dette også gjelder de foreslåtte tiltakene som skal skape innsparinger. Det er oppgitt hvilke konkrete tiltak det er som tenkes å gjennomføres, og i stor grad i hvilken størrelsesorden dette er tenkt å gi i besparelser. (...) Revisjonen vil også trekke frem kommunedirektørens tiltak for involvering av politikere i budsjettprosessen, der de har mulighet å komme med spørsmål ang. budsjettet i 2 runder før budsjettet blir fremlagt. Dette gir politikerne mer inngående forståelse og forklaring av budsjettet og de kan gjøre vedtak på et mer solid grunnlag.

Revisor vurderer det slik at kommunen har oppfylt kriteriet om at det årlig skal legges frem for kommunestyret forslag til realistisk årsbudsjett.

Revisors vurderinger: Realistisk økonomiplan: På bakgrunn av undersøkelsene av økonomiplaner for 2018-2020 er det revisors vurdering av kriteriet om at det årlig skal legges frem forslag til realistisk økonomiplan.

Revisors vurderinger: Økonomiske rapporteringer og budsjettreguleringer: Det er lagt frem økonomisk rapportering i de undersøkte årene per 30. april og 31. august. Etter revisors vurdering er kriteriet om slik rapportering oppfylt. Når det gjelder budsjettreguleringer nevner revisor bl.a følgende: *I de undersøkte rapporteringene der det meldes om merforbruk i en eller flere enheter, har rådmannens innstilling vært at enhetene må gjøre nødvendige tiltak for å holde budsjettbalanse, eller at enhetene bes innrette driften etter enhetens rammer. Revisjonen har fått bekreftet at det har vært foreslått konkrete tiltak for å regulere budsjettet.* Revisors vurdering er at kommunen har oppfylt kriteriet om at det skal foreslås nødvendige tiltak når det er grunn til å tro at nevneverdige avvik kan oppstå.

Revisors funn og vurderinger: Problemstilling 2 - I hvor stor grad er økonomistyringen i Helse og omsorgssektoren tilfredsstillende?

Revisjonskriterier:

- Meløy kommune bør ha oppdaterte dokumenter som viser fordeling av roller og ansvar, herunder kontrollansvaret på området økonomisk intern kontroll, som er egnet til å sikre at: Samme person ikke er ansvarlig for både aktiviteten og kontrollen, Samme person ikke attesterer og anviser en utgift/utbetaling, Det ikke hefter inhabilitet ved de involverte ansatte i internkontrollaktivitetene, og Det gjennomføres risikovurderinger som skriftliggjøres og legges til grunn for interne kontrollaktiviteter

- Meløy kommune bør ha skriftlige rutinebeskrivelser som er praktisk anvendbare og angir hvilke konkrete kontrollhandlinger som skal utføres av hvem og når på områdene: Utgifter (lønn, kjøp av varer og tjenester, overføringer til andre). Inntekter (fakturering av varer og tjenester, oppfølging av fordringer, herunder refusjoner).

- På innkjøpsområdet skal Meløy kommune ha skriftlige retningslinjer som:

- skiller mellom ulike anskaffelser (varer-, tjenester og bygge- og anleggsarbeid).
- har oppdaterte beløpsgrenser som avgjør tillatte anskaffelsesprosedyrer.
- definerer ansvar og roller, spesielt hvilke innkjøp sektorene/virksomhetene kan utføre selv og i hvilke tilfeller rådmannens stab/støttefunksjoner må involveres.
- tydeliggjør ansvaret for kontrollaktiviteten i innkjøpsprosessen.
- handterer endringsordrer og tilleggsarbeid.
- angir rutiner for kontrollaktiviteter knyttet til bestilling, varemottak og utbetaling

Revisors vurdering Fordeling av roller og ansvar: Etter en gjennomgang av dokumenter på dette området, vurderer revisor det slik at kommunen har oppdaterte dokumenter som viser fordeling av roller og ansvar, herunder kontrollansvaret på området økonomisk internkontroll.

Revisors vurdering Risikovurderinger: Revisor opplyser at det foretas risikovurderinger i kommunen, men påpeker at det er viktig å få dette skriftliggjort, slik at riktige kontrollrutiner kan etableres. Oppsummert vurderer revisor det slik at kommunen i noen *grad har utført risikovurderinger som skriftliggjøres og legges til grunn for interne kontrollhandlinger*

Revisors vurdering: Skriftlige rutinebeskrivelser: Kommunen har i stor grad *skriftlige rutinebeskrivelser som er praktisk anvendbare og angir konkrete kontrollhandlinger som skal utføres av hvem og når på områdene* utgifter og inntekter.

Revisors vurdering: Innkjøp og anskaffelser: *Kommunen har skriftlige retningslinje på området for innkjøp.* Revisors vurdering er at kommunens dokument «Kommunale retningslinjer og veileder for offentlige anskaffelser» er utdatert, og må oppdateres.

Revisors funn og vurderinger: Problemstilling 3 - I hvor stor grad sikrer Meløy kommune seg at ansatte har kompetanse til å ivareta oppgaver innenfor økonomistyring og økonomisk internkontroll?

Revisjonskriterier:

- Ansatte med ansvar for planlegging og/eller gjennomføring av økonomisk internkontroll bør gis opplæring/veiledning i gjennomføring av risikoanalyser og kontrollhandlinger samt fortløpende informasjon ved endringer i regelverk og/eller organisasjonen

- Kunnskap om økonomisk internkontroll bør tillegges vekt ved rekruttering til stillinger som er tillagt oppgaver og ansvar på feltet.

- Systematisk tilnærming til kompetanseutvikling og – sikring kan inkludere en kompetanseutviklingsplan.

Revisors vurdering: Kompetanseplan økonomisk internkontroll: Ansatte i kommunen får i utstrakt grad tilbud om intern opplæring. *«På bakgrunn av dette er revisors vurdering at Meløy kommune i noen grad har oppfylt kriteriet om å gi ansatte opplæring/veiledning i gjennomføring av risikoanalyser og kontrollhandlinger samt å gi fortløpende informasjon ved endringer i regelverk og i organisasjonen.»*

Kommunen *stiller krav til kunnskap om økonomi og økonomisk internkontroll når kommunen rekrutterer, særlig til lederstillinger*. Kommunen har etter revisors vurdering oppfylt kriteriet om å vektlegge kunnskap om økonomisk internkontroll ved rekruttering til stillinger som er tillagt oppgaver og ansvar på feltet. Revisor har funnet at det ikke utarbeides kompetanseplaner, og revisors vurdering er dermed at Meløy kommune ikke har oppfylt kriteriet tilknyttet dette.

Revisors anbefalinger:
Revisor konkluderer med følgende for de 3 respektive problemstillingene:

1. På bakgrunn av våre funn og vurderinger, er revisors konklusjon at Meløy kommune i stor grad har økonomistyring i henhold til gjeldende regelverk
2. På bakgrunn av våre funn og vurderinger er revisors konklusjon at Meløy kommune i stor grad, men ikke fullt ut, har skriftliggjorte rutiner og retningslinjer i forbindelse med økonomisk internkontroll.
3. På bakgrunn av våre funn og vurderinger er revisors konklusjon at Meløy kommune i god grad treffer tiltak for å sikre at ansatte får vedlikeholde og utvikle sin kompetanse til å ivareta god økonomisk internkontroll og god økonomistyring.

Revisors anbefalinger er som følger:
Kommunen

- Bør oppdatere Kommunale retningslinjer og veileder for offentlige anskaffelser
- Bør utarbeide rutinebeskrivelser for gjennomføring av økonomiske risikovurderinger.
- Bør utarbeide kompetanseplaner/opplæringsplaner

Rådmannens kommentar:
I henhold til Standard for forvaltningsrevisjon legges rapporten frem til kommunedirektøre for dennes kommentar. Kommentaren er i sin helhet tatt med i eget vedlegg (1) til rapporten.

Vurdering:
Salten kommunerevisjon IKS har gjennomført undersøkelser og utarbeidet rapport i samsvar med kravene i Standard for forvaltningsrevisjon. Rapporten er levert rettidig (november 2021), men med noe mer ressursbruk (370 timer) enn det som lå til grunn ved bestilling (300-350 timer)

Som nevnt i innledningen av saken er det forskjell mellom problemstillingene som ble vedtatt i desember 2020, og problemstillingene rapporten beskriver:

Problemstillinger i bestillingen / prosjektplan desember 2020	Problemstillinger i levert rapport november 2021
1. Hvordan praktiserer Meløy kommune sin økonomistyring i Helse og omsorgssektoren? 2. Er det tilfredsstillende grunnlag for økonomisk styring i Helse og omsorgssektoren 3. Er økonomistyringen i Helse og omsorgssektoren tilfredsstillende?	*1.I hvor stor grad er det tilfredsstillende grunnlag for økonomisk styring i Helse og omsorgssektoren?* *2. I hvor stor grad er økonomistyringen i Helse og omsorgssektoren tilfredsstillende?* *3. I hvor stor grad sikrer Meløy kommune seg at ansatte har kompetanse til å ivareta oppgaver innenfor økonomistyring og økonomisk internkontroll?*

I revisors prosjektplan som lå til grunn ved bestillingen, var det i tilknytning til problemstilling 1 nevnt følgende: *Deskriptivt design, avgrenset til «Enhet for pleie og omsorg».* Dette ser imidlertid ikke ut til å være besvart eller beskrevet i rapporten. Problemstilling 2 og 3 i bestilling / prosjektplan har med visse justeringer blitt til rapportens problemstilling 1 hhv 2. Problemstilling 3 i rapporten ser ut til å være helt ny i forhold til prosjektplan og bestilling fra desember 2020. Ansattes kompetanse nevnes ikke i revisors prosjektplanen.

De to siste avsnittene i vedtak om bestilling (sak 39/20) er som følger:
Innenfor rammen av forvaltningsrevisjonens formål gir kontrollutvalget revisor fullmakt til å foreta justeringer av de fastsatte problemstillingene ved behov.
Kontrollutvalget ber revisor fortløpende rapportere til kontrollutvalget om fremdriften og om det er gjort endringer i prosjektets problemstillinger.

Vedtak om bestilling gir revisor en fullmakt til å foreta endringer, men da avgrenset til *justeringer av de vedtatte problemstillinger,* og innenfor rammen av forvaltningsrevisjonens formål. Vedtatt problemstilling 1 er ikke justert, men fjernet helt. Rapportens problemstilling 3 er ikke en del av de vedtatte problemstillingene, men et tillegg som kun kommer frem i rapporten. Problemstilling 3 i rapporten svarer for så vidt ut interessante spørsmål, men sett i forhold til forvaltningsrevisjonens formål (*om økonomistyringen i helse og omsorgssektoren er tilfredsstillende med henblikk på budsjettering, ansvarsområder, rapportering, oppfølging og utarbeidelser av fremtidsplaner*), så har spørsmålet om ansattes kompetanse i beste fall en indirekte tilknytning til formålet.

Revisor er bedt om å kommentere bakgrunnen for endringene.

Forslag til vedtak (innstilling til kommunestyret):

1. Forvaltningsrevisjonsrapporten Økonomisk styring og internkontroll i Helse og velferd er forelagt kommunestyret i Meløy og tas til etterretning.
2. Kommunestyret ber kommunedirektøren merke seg rapportens anbefalinger.
3. Kommunestyret vil særlig trekke frem …..

Inndyr, 23. november 2021

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

SALTEN KOMMUNEREVISJON

Forvaltningsrevisjon: Meløy kommune

Økonomisk styring og interkontroll i Helse og velferd

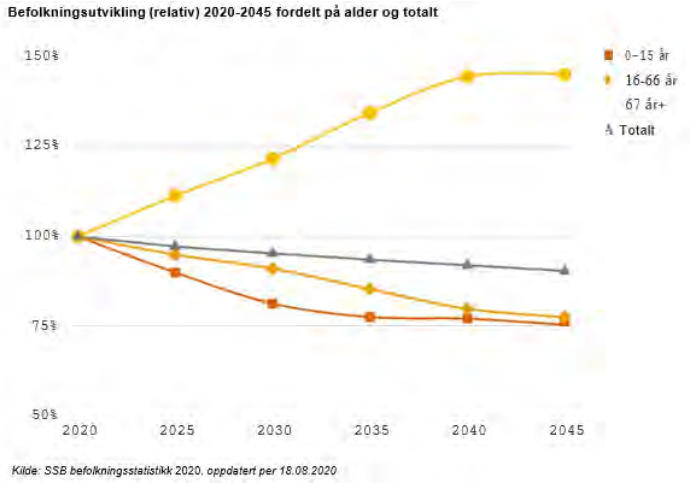

Rapport November 2021

FORORD

Salten kommunerevisjon IKS eies av kommunene Beiarn, Bodø, Fauske, Gildeskål, Hamarøy. Meløy, Saltdal, Steigen og Sørfold i Salten- regionen i Nordland fylke.

Salten kommunerevisjon IKS utfører forvaltningsrevisjon innenfor en rekke områder, og med forskjellige innfallsvinkler. Vi har 3 forvaltningsrevisorer med følgende profesjoner: Silje Fisktjønmo - statsviter, Kai Andre Blix - siviløkonom og Bjørn Vegard Gamst - jurist, alle med bred erfaringsbakgrunn fra både offentlig- og privat virksomhet.

Forvaltningsrevisjon er en pålagt oppgave i henhold til kommunelovens § 23-3. Formålet med forvaltningsrevisjon er å utføre systematiske undersøkelser av den kommunale tjenesteproduksjon, myndighetsutøvelse og økonomiske forvaltning, herunder se etter muligheter til forbedringer, eventuelt påpeke svakheter og mangler.

Vi gjennomfører oppdragene i samsvar med Norges kommunerevisorforbunds standard for forvaltningsrevisjon (RSK1).

Kontrollutvalget i Meløy kommune vedtok i møte 15. desember 2020, saksnummer 39/20 å gjennomføre en forvaltningsrevisjon på økonomistyring i sektoren Helse og omsorg. Formålet med prosjektet er å finne ut om økonomistyringen i helse og omsorgssektoren er tilfredsstillende med henblikk på budsjettering, ansvarsområder, rapportering, oppfølging og utarbeidelser av fremtidsplaner. Denne rapporten oppsummerer resultatene fra undersøkelsen. Ansvarlig for gjennomføring av undersøkelsen har vært forvaltningsrevisorer Kai Andre Blix.

Bodø, den 12.11.2021

Kai-André Blix

Bjørn Vegard Gamst

Kai André Blix

Forvaltningsrevisor

Bjørn Vegard Gamst

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Innholdsfortegnelse

FORORD **2**

SAMMENDRAG **5**

1 INNLEDNING **9**

1.1 KONTROLLUTVALGETS BESTILLING OG BAKGRUNN 9

1.2 PROBLEMSTILLINGER OG REVISJONSKRITERIER 12

1.2.1 Problemstillinger *12*

1.2.2 Revisjonskriterier *13*

1.3 METODE OG AVGRENSNING 16

1.3.1 Dokumentanalyse *17*

1.3.2 Verifiseringsprosesser *17*

1.3.3 Avgrensning *17*

1.3.4 Endring av faktagrunnlag etter ferdigstillelse av rapport *18*

2 FAKTA OG VURDERINGER **19**

2.1 FAKTA 19

2.1.1 Administrativ organisering og Årsmeldinger *19*

2.1.2 Budsjettering og økonomiplaner *25*

2.1.3 Økonomiske rapporteringer og budsjettreguleringer *29*

2.1.4 Rolle- og ansvarsfordeling innen økonomisk internkontroll *36*

2.1.5 Skriftlige rutinebeskrivelser *38*

2.1.6 Innkjøp og anskaffelser *39*

2.1.7 Kompetanseplan økonomisk internkontroll/risikovurderinger *39*

2.1.8 Kommunale rutiner og dokumentasjon *39*

2.2 VURDERINGER 41

2.2.1 Budsjettering 41

2.2.2 Økonomiplan 43

2.2.3 Økonomiske rapporteringer og budsjettreguleringer 44

2.2.4 Rolle- og ansvarsfordeling innen økonomisk internkontroll 46

2.2.5 Risikovurderinger 47

2.2.6 Skriftlige rutinebeskrivelser 48

2.2.7 Innkjøp og anskaffelser 48

Vurderinger 49

2.2.8 Kompetanseplan økonomisk internkontroll 49

3 KONKLUSJON OG ANBEFALING 51

3.1. KONKLUSJON 51

3.2 ANBEFALINGER 53

4 KOMMUNEDIREKTØRENS UTTALELSE 54

5 LITTERATUR OG KILDEREFERANSER 55

LOVER OG FORSKRIFTER 55

DOKUMENTER 55

TABELLOVERSIKT 56

FIGUROVERSIKT 56

6 VEDLEGG 57

VEDLEGG 1. HØRINGSSVAR FRA KOMMUNEDIREKTØREN 57

VEDLEGG 2. UTLEDNING AV REVISJONSKRITERIER 59

VEDLEGG 3 TILRÅDNINGER 70

SAMMENDRAG

Salten kommunerevisjon IKS har i denne forvaltningsrevisjonen undersøkt i hvilken grad Meløy kommune har et tilfredsstillende grunnlag for å sikre en god økonomistyring og i hvor stor grad økonomistyringen er tilfredsstillende. Vi har også sett på i hvilken grad kommunen ivaretar kompetansen på økonomistyring og internkontroll. Rapporten bygger på undersøkelser på virksomhetsområdet Helse og Velferd.

I undersøkelsen har vi sett på følgende problemstillinger:

- *I hvor stor grad er det tilfredsstillende grunnlag for økonomisk styring i Helse og omsorgssektoren?*
- *I hvor stor grad er økonomistyringen i Helse og omsorgssektoren tilfredsstillende?*
- *I hvor stor grad sikrer Meløy kommune seg at ansatte har kompetanse til å ivareta oppgaver innenfor økonomistyring og økonomisk internkontroll?*

Revisjonen har innhentet og analysert relevant dokumentasjon knyttet til den overordnede økonomiske styringen av Helse og velferdssektoren, samt dokumentasjon tilknyttet rutinebeskrivelser for interkontroll økonomi og generell økonomistyring. Det har vært fortløpende korrespondanse med økonomisjef.

Dokumentene har både blitt benyttet som bakgrunnsinformasjon, og som grunnlag for vurdering av styring og oppfølging av økonomisk styring i Helse og omsorgssektoren. Det er i tillegg innhentet kommunestyrevedtak, årsregnskap, årsbudsjetter, tertialrapporter, økonomiplaner, o.l. for årene 2018-2020. Innsamlet dokumentasjon har blitt vurdert opp mot revisjonskriteriene.

Konklusjon

Revisor vurderer at Meløy kommune har oppfylt kriteriet om at det årlig skal legges frem for kommunestyret forslag til realistisk årsbudsjett som fastsettes på grunnlag av de inntekter og utgifter som kommunen kan forvente i budsjettåret.

Revisor vurderer at Meløy kommune har oppfylt kriteriet om at det årlig skal legges frem for kommunestyret forslag til realistisk økonomiplan for de neste fire årene.

Revisor vurderer at administrasjonen har oppfylt kriteriet om å gi melding til kommunestyret dersom det skjer endringer i løpet av budsjettåret som kan få betydning for årsbudsjettets grunnlag.

Revisor vurderer at Meløy kommune har oppfylt kriteriet om at det skal foreslås nødvendige tiltak når det er rimelig grunn til å tro at det kan oppstå nevneverdige avvik.

Revisor vurderer at Meløy kommune har oppdaterte dokumenter som viser fordeling av roller og ansvar, herunder kontrollansvaret på området økonomisk internkontroll, som er egnet til å sikre:

- at samme person ikke er ansvarlig for både aktiviteten og kontrollen.
- at samme person ikke attesterer og anviser en utgift/utbetaling.
- at det ikke hefter inhabilitet ved de involverte ansatte i internkontrollaktivitetene.

Revisor vurderer at Meløy kommune i noe grad har utført risikovurderinger som skriftliggjøres og legges til grunn for interne kontrollaktiviteter.

Revisor vurderer at Meløy kommune i stor grad har skriftlige rutinebeskrivelser som er praktisk anvendbare og angir konkrete kontrollhandlinger som skal utføres av hvem og når på områdene.

- utgifter (lønn, kjøp av varer og tjenester, overføringer til andre)

- inntekter (fakturering av varer og tjenester, oppfølging av fordringer, herunder offentlige tilskudd og refusjoner).

Revisor vurderer at kommunen på innkjøpsområdet har skriftlige retningslinjer, men de «Kommunale retningslinjer og veileder for offentlige anskaffelser» er utdaterte og må oppdateres.
Revisor vurderer at Meløy kommune i noen grad har oppfylt kriteriet om å gi ansatte opplæring/veiledning i gjennomføring av risikoanalyser og kontrollhandlinger samt å gi fortløpende informasjon ved endringer i regelverk og i organisasjonen.

Revisor vurder at Meløy kommune har oppfylt kriteriet om å vektlegge kunnskap om økonomisk internkontroll ved rekruttering til stillinger som er tillagt oppgaver og ansvar på feltet.

Revisor har funnet at det ikke utarbeides kompetanseplaner, og revisors vurdering er dermed at Meløy kommune ikke har oppfylt kriteriet tilknyttet kompetanseplaner.

Svar på følgende problemstillinger:

Problemstilling 1

- ***I hvor stor grad er det tilfredsstillende grunnlag for økonomisk styring i Helse og velferdssektoren?***
  - ✓ ***På bakgrunn av våre funn og vurderinger, er revisors konklusjon at Meløy kommune i stor grad har økonomistyring i henhold til gjeldende regelverk***

Problemstilling 2

- ***I hvor stor grad er økonomistyringen i Helse og velferdssektoren tilfredsstillende?***
  - ✓ ***På bakgrunn av våre funn og vurderinger er revisors konklusjon at Meløy kommune i stor grad, men ikke fullt ut, har skriftliggjorte rutiner og retningslinjer i forbindelse med økonomisk internkontroll.***

Problemstilling 3

- ***I hvor stor grad sikrer Meløy kommune at ansatte har kompetanse til å ivareta oppgaver innenfor økonomistyring og økonomisk internkontroll?***
  - ✓ ***På bakgrunn av våre funn og vurderinger er revisors konklusjon at Meløy kommune i god grad treffer tiltak for å sikre at ansatte får vedlikeholde og utvikle sin kompetanse til å ivareta god økonomisk internkontroll og god økonomistyring.***

Anbefalinger

Meløy kommune:

- Bør oppdatere Kommunale retningslinjer og veileder for offentlige anskaffelser
- Bør utarbeide rutinebeskrivelser for gjennomføring av økonomiske risikovurderinger.
- Bør utarbeide kompetanseplaner/opplæringsplaner

1 INNLEDNING

1.1 Kontrollutvalgets bestilling og bakgrunn

På bakgrunn av overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon for Meløy kommune 2019-2023, vedtok kontrollutvalget i Meløy kommune i møte 15. desember 2020, saksnummer 39/20 å gjennomføre en forvaltningsrevisjon på økonomistyring i sektoren Helse og Velferd. Formålet med prosjektet er å finne ut om økonomistyringen i helse og velferdssektoren er tilfredsstillende med henblikk på budsjettering, ansvarsområder, rapportering, oppfølging og utarbeidelser av fremtidsplaner.

Utfordringene helse-, omsorg og sosialtjenestene i Meløy kommune står overfor er mange og sammensatte, og de økonomiske rammene er stramme. Det vil kreve nytenkning og innovative løsninger. Antall eldre i befolkningen vil øke, flere unge får psykiske helseplager, rus er et problem for noen innbyggere. En rekke sykdommer har sammenheng med innbyggernes livsstil. Samhandlingsreformen fører til at kommunen får flere og mer komplekse helse-, omsorg- og sosiale oppgaver innen alle aldersgrupper. [1]

Meløy kommune startet i 2019 Utviklingsprogram Meløy 2019-2024, en bærekraftig samfunnsutvikling inndelt i sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft.

Økonomisk bærekraft handler om å styrke Meløy kommunes økonomiske fremtid gjennom helhetlig økonomistyring og digitalisering

[1] Dette er en generell utvikling og utfordring i mange kommuner med negativ befolkningsvekst, vurderinger fra kommunal rapport, SSB, etc.

I forbindelse med arbeidet med økonomisk bærekraft bisto PWC[2] med en utredning. Utredningen tok utgangspunkt inntektsmodellen og utvikling i demografi for å vise retning for et fremtidsbudsjett for Meløy kommune og hva som må legges til grunn for en bærekraftig tjenesteproduksjon

Fremtidsbudsjett skal vise fremtidens behov for tjenestetilbud i forhold til utvikling i demografi og beregnet utgiftsbehov, og gi noen perspektiver for omstillings- og effektiviseringsbehov.

Fremtidig endring i befolkningstall og alderssammensetning gjør det nødvendig å tilpasse ressursbruken spesielt innenfor de store tjenesteområdene oppvekst og helse og velferd. I fremtidsbudsjettet trekker de frem at det er viktig å:

- Utarbeide sannsynlige befolkningsprognoser frem til 2045.
- Følge med på utvikling i folketall og endringer i aldersgrupper over tidsperioden fra 2010 til 2045.
- Beregne antatt kostnadsbehov for tjenesteområdene for ulike prognosealternativer.
- Gi innspill til dimensjonering av tjenestetilbudet i dag og fremover.
- Vise alternative "fremtidsbudsjett" for de store tjenesteområdene, og angi muligheter for endring av strategi og kostnadsnivå.

Fremtidsbudsjettet skal angi perspektiver på fremtidig endring, og være et innspill til kommunens videre omstillingsarbeidet.

[2] PricewaterhouseCoopers, rådgivningsselskap

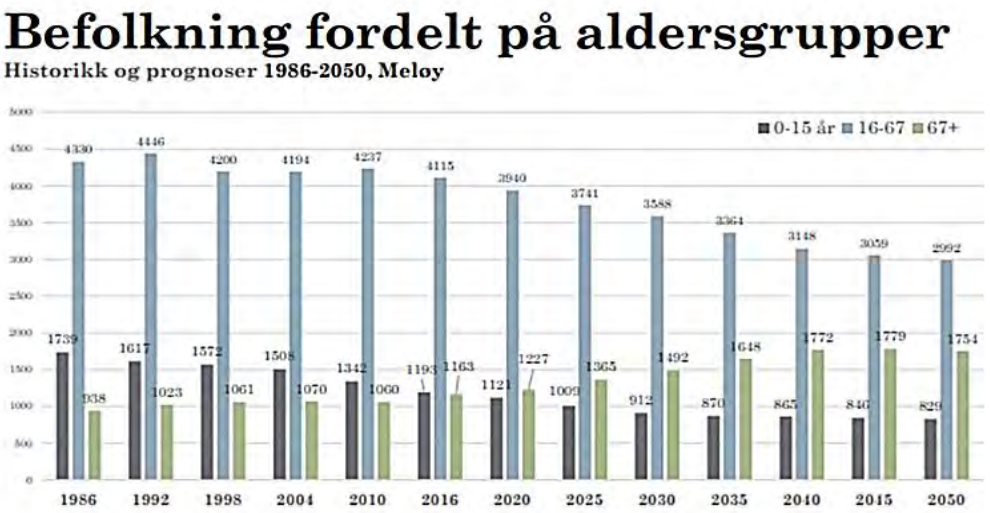

Figur 1 - Befolkning fordelt på aldersgrupper - (Index Meløy 2020)

I figur 1 og 2 gjengis SSB's befolkningsframskriving og prognose for Meløy fra 1986 og frem mot 2050. I figur 1 vil befolkningen reduseres til 5992 i 2030 og 5882 i 2035, med en betydelig nedgang i antall personer mellom 0-15 år og en desto sterkere økning i antall personer over 67 år.

I aldersgruppen over 80 år, vil antallet mellom 80 og 90 år øke fra 283 i 2020 til 525 i 2035, se figur 2.

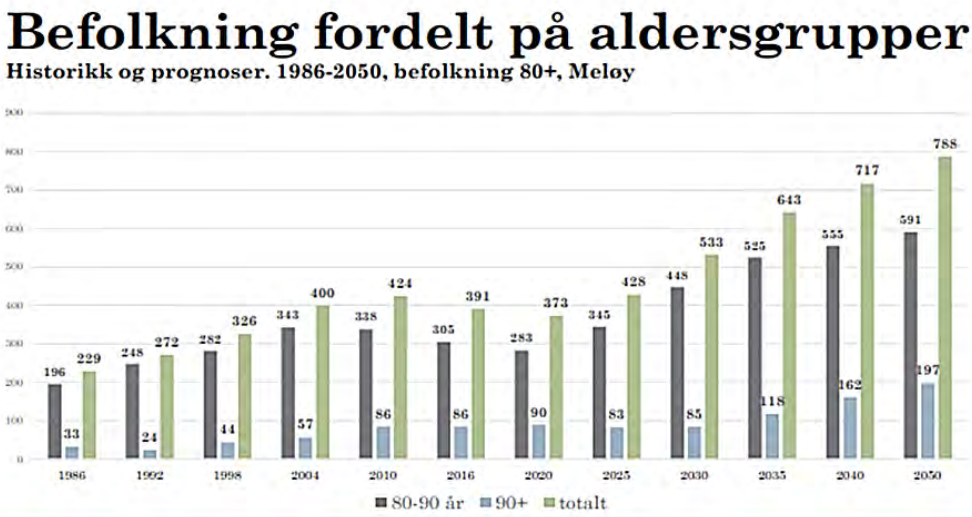

Figur 2 - Befolkning fordelt på aldersgrupper - (Index Meløy 2020)

Befolkningsutviklingen bør gjenspeiles i utviklingen av tjenestetilbudet til de ulike gruppene i kommunen slik det nevnes i Fremtidsbudsjett Meløy kommune. Det er to befolkningsgrupper som mottar de største ytelsene av kommunale tjenester. Disse er befolkningsgruppene 0–15 år (barn og unge) og 67 år og eldre (eldreomsorg). Som vi ser av figur 1 så vil befolkningsgruppen 0–15 år få en betydelig nedgang fra 2020-2050, mens befolkningsgruppen over 67 år er økende i hele perioden, avhengig av hvilket vektscenario som legges til grunn.

Når Meløy kommune i årene som kommer forventes å få flere eldre innbyggere sammenlignet med barn og unge, innebærer det at tjenestebehovet til denne gruppen vil øke. Det vil være helt avgjørende for en bærekraftig økonomi i kommunen at endringer i tjenestetilbudet gjennomføres med god og langsiktig planlegging.

Økonomiplanen, budsjettet, regnskapet og årsberetningen er sentrale verktøy for styringen av Meløy kommune sin virksomhet og økonomi. Rapportering, kompetanse og internkontroll er viktige elementer for å ivareta god økonomistyring.

1.2 Problemstillinger og revisjonskriterier

Med bakgrunn i bestillingen og formålet med forvaltningsrevisjonen, er følgende overordnede problemstillinger undersøkt:

1.2.1 Problemstillinger

1. *I hvor stor grad er det tilfredsstillende grunnlag for økonomisk styring i Helse og velferdssektoren?*
2. *I hvor stor grad er økonomistyringen i Helse og velferdssektoren tilfredsstillende?*
3. *I hvor stor grad sikrer Meløy kommune at ansatte har kompetanse til å ivareta oppgaver innenfor økonomistyring og økonomisk internkontroll?*

1.2.2 Revisjonskriterier

Revisjonskriterier er de krav og forventninger som forvaltningsrevisjonsobjektet skal vurderes mot. Revisjonskriteriene danner grunnlaget revisjonen trenger for å vurdere om det foreligger avvik eller svakheter på det området som skal revideres.

Denne rapportens revisjonskriterier bygger hovedsakelig på disse autoritative kildene:

- Kommuneloven 2018.
- Prop. 46 L (2017-2018) Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).
- NOU 2016: 4 Ny kommunelov.
- Lov 25.09.1992 nr. 107 Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).
- Forskrift 15.12.2000 nr.1423 om årsbudsjett (for kommuner og fylkeskommuner) (budsjettforskriften).
- COSO-rapport1: Internkontroll – et integrert rammeverk, 2013-utgaven.
- Norges Kommunerevisorforbund: "Kommunal revisjonsmetodikk" (3.utgave 2005).
- Kommunal- og regionaldepartementet: "85 tilrådingar for styrkt eigenkontroll i kommunane" (Rapport 15. desember 2009).
- Kommunal- og regionaldepartementet R 5992 "Internkontroll i norske kommuner" av Agenda Utredning & Utvikling AS 28. mai 2008.
- Økonomireglement for Meløy kommune vedtatt 19.12.2012 - sak 123/12.
- Nytt Økonomireglement for Meløy kommune vedtatt 28.10.2021 - sak 72/21.
- Meløy kommunes delegasjonsreglement vedtatt 06.02.2020.
- Meløy kommune sitt: Årsregnskap, Årsbudsjett, Årsmeldinger, Økonomiplan og Økonomimeldinger/tertialrapporter 2018-2019-2020.
-

I og med at denne forvaltningsrevisjonen er gjennomført i perioden 2018-2020, det vil si før ny kommunelov er tredd i kraft, vil revisjonskriteriene knyttet til dette prosjektet i stor grad forholde seg til regelverket i gammel kommunelov. Når det kommer til revisjonens anbefalinger så vil disse forholde seg til de endringer som er vedtatt i ny kommunelov.

Interkontrollparagrafene i kapittel 25 i ny kommunelov skal etter planen tre i kraft fra 01.01.2021.

Revisjonskriteriene vi har utledet for de ulike problemstillingene gjengis innledningsvis før vurderingene under hvert emne i kapitel 2 som de brukes i. Hvordan disse kriteriene er utledet finnes som vedlegg 2 til rapporten.
Kriteriene blir vurdert etter gradsystem som følger i stigende grad:

- I liten grad
- I noen grad
- I god grad
- I nokså stor grad
- I stor grad

1.2.2.1 COSO – modellen

COSO er en internasjonalt utbredt og anerkjent[3] modell innenfor internkontroll. I rapporten bygges mange av kriteriene på denne modellen. Vi vil derfor utrede COSO-modellen litt.

I denne modellen er risiko og vesentlighetsvurdering en integrert del. Internkontroll er her å forstå om en kontinuerlig prosess i organisasjonen. Skjematisk kan modellen fremstilles som følger:

[3] Brukt i bl.a. rapporter som:

Internkontroll i norske kommuner Status og utviklingsbehov 2008, på oppdrag fra Kommunal- og regionaldepartementet - AGENDA Utredning & Utvikling AS.

Figur 3 - Komponenter i interkontroll - COSO

Kontrollmiljøet er grunnmuren som de andre komponentene bygger på og omfatter medarbeiderne i kommunen - deres individuelle egenskaper og integritet, etiske verdier, holdninger og kompetanse - og hvordan virksomheten er organisert. Kommunens ledelsesfilosofi og lederstil inngår også i kontrollmiljøet.

Risikovurderingen forutsetter at det fastsettes mål for virksomheten og aktivitetene. Risikoen for ikke å oppnå fastsatte mål må kartlegges og analyseres. Analysen danner grunnlaget for hva kommunen velger å gjøre for å kontrollere risikoene.

Kontrollaktivitetene henger nøye sammen med risikovurderingen. De skal sikre at det settes i verk tiltak for å møte risikoene, og bidra til at rutiner og systemer fungerer slik som bestemt. Informasjon og kommunikasjon må være effektiv og virke både horisontalt og vertikalt i organisasjonen. Tilstrekkelig og relevant informasjon til rett tid skal gjøre det mulig for hver enkelt å ivareta det ansvar de har blitt tildelt.

Oppfølging skal sikre at nødvendige handlinger eller endringer blir gjennomført. Resultater skal følges opp mot mål som er fastsatt i virksomhetens strategier og planer.

Som tidligere nevnt er kommuner komplekse organisasjoner. Et fullverdig COSO-internkontrollsystem kan få et stort omfang.

Kommunene må håndtere risiko på et langt bredere område enn de fleste bedrifter. Målstrukturen er også kompleks, med konkurrerende og til dels motstridende målsettinger. En annen utfordring knytter seg til resultatmåling, samtidig som en stor andel av kommunens produksjon er ikke enkel å måle. Dette gjelder også mål om statlige krav til internkontroll.

Samtidig er behovet for internkontroll trolig større i en kommune enn i mange bedrifter. For det første leverer kommunen svært viktige tjenester knyttet til opprettholdelse av liv og helse. For det andre blir kommunens tjenesteproduksjon finansiert av borgerne. Det er viktig for kommunens legitimitet å kunne vise at de leverer i forhold til de mål som er satt, og at disse leveransene er kostnadseffektive. Internkontroll, og rapportering fra denne kan være en viktig kilde til legitimitet.

Internkontroll i kommuner utgjør derfor en stor utfordring. Systemene burde håndtere de viktigste risikoområdene, men ikke være for omfattende og ressurskrevende å drifte. Å finne den rette balansen her er en stor utfordring for kommunene.

1.3 Metode og avgrensning

Undersøkelsen er gjennomført i henhold til Norges kommunerevisorforbunds Standard for forvaltningsrevisjon RSK 001.

Det er avholdt oppstartsmøte på Meløy Rådhus med:

- Kommunalsjef for Helse og Velferd
- Økonomirådgiver for Helse og Velferd
- Økonomisjef og som også har vært vår kontaktperson

1.3.1 Dokumentanalyse

Revisjonen har innhentet og analysert relevant dokumentasjon knyttet til den overordnede økonomiske styringen av Helse og velferdssektoren, samt dokumentasjon tilknyttet rutinebeskrivelser for interkontroll økonomi og generell økonomistyring

Dokumentene har både blitt benyttet som bakgrunnsinformasjon, og som grunnlag for vurdering av styring og oppfølging av økonomisk styring i Helse og velferdssektoren. Det er i tillegg innhentet kommunestyrevedtak, årsregnskap, årsbudsjetter, tertialrapporter, økonomiplaner, o.l. for årene 2018-2020. Innsamlet dokumentasjon har blitt vurdert opp mot revisjonskriteriene.

Revisjonen har hatt korrespondanse med økonomisjef ved forskjellige spørsmål og utredninger.

1.3.2 Verifiseringsprosesser

Faktadelen i rapporten ble sendt til kontaktperson/økonomisjef for verifisering, som grunnlag for justering av eventuell fakta og vurderinger før utsendelse av høringsutkast.

Høringsutkast av rapporten er sendt til Kommunedirektøren i Meløy kommune for uttalelse. Høringsuttalelsen er lagt ved den endelige rapporten.

1.3.3 Avgrensning

Det er kun driftsbudsjett i Helse og velferd revisjonen har sett på. Revisjonen har ikke sett på kvaliteten på tjenestene som tilbys eller hvilke interne og eksterne krav eller pålagte krav som stilles til tjenestene. Undersøkelsesperiode er 2018 til 2020.

Revisor legger til grunn at de fakta som er innsamlet gir tilstrekkelig grunnlag for å svare på problemstillingen.

1.3.4 Endring av faktagrunnlag etter ferdigstillelse av rapport

Etter rapporten var ferdigstilt har revisjonen fått forelagt nytt vedtatt økonomireglement. Det nye økonomireglementet gir etter revisors vurdering ikke grunnlag for vesentlige endringer i rapporten.

2 Fakta og vurderinger

I dette kapitelet har vi i første del beskrevet faktagrunnlaget for problemstillingene. Videre i 2. del av kapittelet har vi presentert de utledete revisjonskriteriene som utgjør grunnlaget for vurderingene som går på i hvor stor grad Meløy kommune ivaretar betryggende økonomistyring og økonomisk internkontroll i virksomhetsområdet Helse og Velferd.

2.1 Fakta

2.1.1 Administrativ organisering og Årsmeldinger

Revisjonen har i denne undersøkelsen om økonomirapportering konsentrert oss om virksomhetsområdet: Helse og Velferd slik det går frem av i organisasjonsplanen i figur 4.

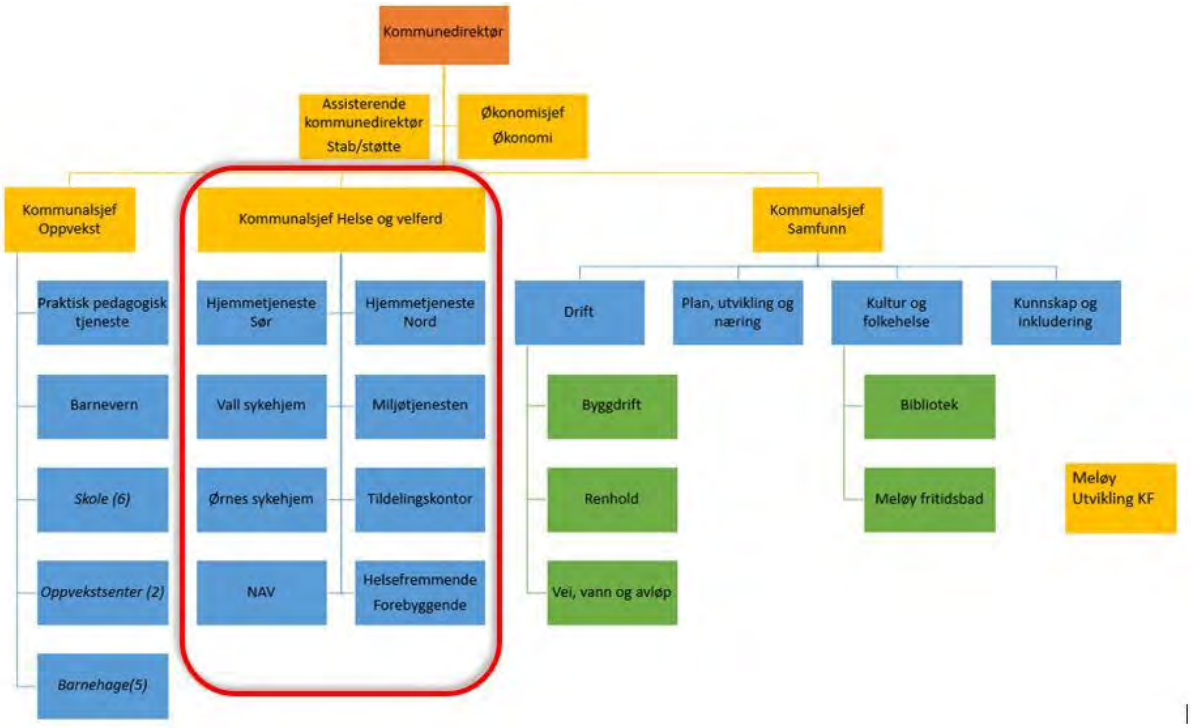

Figur 4 - Organisasjonskart - Meløy kommune

Meløy kommunes virksomhet er organisert etter kommunedirektørnivå, kommunalsjefnivå og virksomhetsleder- og avdelingsledernivå[4]. Enkelte virksomheter og avdelinger har fordelt ansvar og oppgaver til fagledere.

Kommunalsjefområdet samfunn:

- Omfatter området avdelingene Plan, Utvikling og næring, Drift, Kunnskap og inkludering, Kultur og folkehelse.

Kommunalsjefområdet Oppvekst:

- Omfatter barnehager, grunnskoler, barnevern, pedagogisk- psykologisk tjeneste (PPT).

Kommunalsjefområdet Helse og velferd:

- Omfatter tjenesteområdene sykehjem, hjemmetjenester, miljøtjenester, legetjenester, forebyggende og helsefremmende tjenester, velferdstjenester (NAV kommune), samt saksbehandling og tildeling av tjenester.

Virksomhetsområdet for Helse og Velferd har 8 virksomhetsenheter som er:

1. Hjemmetjenesten Sør
2. Hjemmetjeneste Nord
3. Vall sykehjem
4. Ørnes sykehjem
5. Miljøtjenesten
6. Tildelingskontor
7. NAV
8. Helsefremmende forebyggende

Figur 5 - Oversikt virksomhetsområder - Helse og Velferd - Meløy kommune

[4] Kommunedirektørens administrative delegasjonsreglement for Meløy kommune 2020-2023

Kommunalsjef for Helse og velferd og virksomhetshetsledere har alle personal og økonomiansvar med budsjettoppfølging.

Kommunestyret i Meløy behandlet i siste møte i henholdsvis 2018, 2019 og 2020 fireårig økonomiplan og årsbudsjett for kommende kalenderår. Samtlige årsbudsjetter var inndelt i drifts- og investeringsbudsjett, og investeringsprosjektene som var medtatt i investeringsbudsjettene, var oppført med årlige budsjetteringer i den aktuelle fireårsperioden.

Nedenstående tabell viser regulert budsjetterte og faktiske driftsutgifter for Helse og velferd i Meløy kommune i 2018, 2019 og 2020.

År			Regnskap		Reg. budsjett		Opprinnelig budsjett		Avvik reg.bud/regnskap		Netto resultatavvik
2018	Utgift	kr	278 699	kr	271 169	kr	255 582	-kr	7 530		
	Inntekt	-kr	74 945	-kr	69 614	-kr	54 303	kr	5 331	-kr	2 199
	Netto resultat	**kr**	**203 754**	**kr**	**201 555**	**kr**	**201 279**	**-kr**	**2 199**		
2019	Utgift	kr	301 946	kr	281 705	kr	263 530	-kr	20 241		
	Inntekt	-kr	47 186	-kr	38 920	-kr	28 352	kr	8 266	-kr	11 975
	Netto resultat	**kr**	**254 760**	**kr**	**242 785**	**kr**	**235 178**	**-kr**	**11 975**		
2020	Utgift	kr	304 398	kr	290 196	kr	279 050	-kr	14 202		
	Inntekt	-kr	49 037	-kr	32 550	-kr	23 921	kr	16 487	kr	2 285
	Netto resultat	**kr**	**255 361**	**kr**	**257 646**	**kr**	**255 129**	**kr**	**2 285**		

Tabell 1 Regulert budsjett og faktiske utgifter i Meløy kommune, 2018-2020 (tall i 1000)

Ovenstående tabell 1 viser at Meløy kommune i 2018 hadde driftsutgifter som var på kr. 7.530.000,- mer enn budsjettert i revidert budsjett og inntekter på kr 5.331.000,- mer enn revidert budsjett. I 2019 hadde kommunen driftsutgifter som var på kr. 20.241.000,- mer enn budsjettert i revidert budsjett og driftsinntekter på kr 8.266.000,- mer enn revidert budsjett. Tallene for 2020 viser driftsutgifter på kr. 14.202.000,- mer enn revidert budsjett og driftsinntekter på 14.487.000,- mer enn revidert budsjett. Dette har gitt merforbruk i 2018 på kr 2.199.000,-, 2019 på 11.975.000,- og et mindreforbruk i 2020 på 2.285.000,- slik vist i figur 5.

Figur 6 Netto Avvik Helse og velferd 2018, 2019 og 2020 (tall i 1000)

Årsmeldingene for de aktuelle årene gir relevant informasjon om bakgrunnen for de overnevnte forholdene. Det er i hovedsak virksomhetsområdene institusjon, hjemmetjenesten og miljøtjenesten som har størst merforbruk, og da spesielt på lønnsutgifter og økte vikarutgifter.

Under følger utdrag av Årsmeldingene:

<u>Årsmelding 2018</u>

- Av Årsmeldingen fra 2018 fremgår det at Helse og omsorg har et registrert merforbruk på 2,1 MNOK. kroner i 2018. Ressurskrevende tjenester viser en registrert inntekt på 31,2 MNOK. kroner. Foreløpig beregning på denne posten viser imidlertid en inntekt på 33,3 MNOK. kroner. Dette skal godkjennes av revisor, og derfor føres kun 31,2 MNOK. kroner på 2018, og det positive avviket føres på disposisjonsfond senere. Helse og omsorg overførte ved en budsjettregulering høsten 2018 kroner 2 MNOK. kroner til IKT, for å bistå med å ta ned denne enheten sitt merforbruk. Det reelle mindreforbruket i helse og omsorg for 2018 er 2 MNOK. kroner.

- Rammene for driften i helse og omsorg vurderes å fortsatt være forsvarlig. Handlingsplanen i helse- omsorgs og velferdsplanen gir en god oversikt over prioriteringer for budsjett- og økonomiplanperiode.

Årsmelding 2019

Av Årsmeldingen fra 2019 fremgår det at Helse og omsorg har i 2019 et merforbruk på 11,9 millioner kroner. Dette skyldes bl.a.:

- Tildelingskontoret har et mindreforbruk på fastlønn på grunn av vakanse i stilling.

- Hjemmetjenesten i nord hadde et merforbruk på kr. 1,6 MNOK. Hjemmetjenesten sør hadde et merforbruk på kr. 2,950 MNOK. Til sammen utgjør merforbruket kr. 4,550 MNOK. Hjemme- tjenesten rapporterer om økt behov, og mer hjelpetrengende brukere. Merforbruket skyldes merforbruk på vikarer, overtid og ekstrahjelp. Budsjett 2020 ligger ca. 4 MNOK. under regnskap 2019. Differansen er ca. 1,1 MNOK. i nord og 2,9 MNOK. i sør.

- Ørnes omsorgssenter og Vall sykehjem har et samlet merforbruk på kr. 5,7 millioner. Årsaken til det store negative avviket er i hovedsak merforbruk på kjøp av vikartjenester, ekstrahjelp, tillegg og overtidsbetaling.

- Miljøtjenesten har samlet et merforbruk på kroner 2,9 MNOK. Merforbruket relateres til kostnader til vikarer, overtid og ekstrahjelp.

Årsmelding 2020

- Helse og velferd hadde et totalt budsjett på 252,5 MNOK. i 2020 og et merforbruk på 1,5 MNOK. (0,6%). Kommunalsjef-området har et mindreforbruk på 4,5 MNOK. Dette har sammenheng med at det opprinnelig var budsjettert med kr 5 MNOK. på dette ansvaret til oppstart barnebolig i Glomfjord.

Tildelingskontoret har et mindreforbruk på ca. kr 800 000. Det største avviket er at det er kjøpt færre plasser ved Nordtun HelseRehab. enn budsjettert og benyttet mindre avlastning i private hjem. Dette gir til sammen et mindre forbruk på ca. kr 560 000. Hjemmetjenestene hadde sett under ett et budsjett på 70 MNOK. i 2020. Regnskapet viser et merforbruk på 3,2 MNOK. (4,6%). I nord omfatter hjemmetjenesten også to team rundt enkeltbrukere. I sør omfattes også et bofellesskap og forsterket tilbud til barn og unge. Det største avviket skyldes merforbruk innen forsterket tilbud til barn og unge, noe som skyldes manglende budsjettregulering og må sees i sammenheng med at kommunalsjefområdet har et mindreforbruk.

Miljøtjenesten hadde et budsjett på ca. 50 MNOK. og et mindreforbruk på 1,7 MNOK. Det største avviket skyldes et mindreforbruk på 1,9 MNOK innen psykisk helse og rustjenesten som følge av endringer i tjenesten etter gjennomført kartlegging og rapporten fra Ressurssenteret for omstilling.
Helsefremmende og forebyggende hadde et budsjett på 33,5 MNOK. og et merforbruk på ca. 1 MNOK. Det er et merforbruk på ca. 2,3 MNOK. på legetjenesten og betydelige mindreforbruk på helsestasjon, fysio- og ergoterapitjenesten og Friskliv. Det største avviket er legetjenesten med et merforbruk på 2,3 MNOK. Det var ikke budsjettert med fast lønn til vakante legestillinger med tanke på at kommunen ønsket å rekruttere leger på driftsavtale (uten fast lønn), dette har kommunen ikke lyktes med.
Sykehjemmene sett under ett hadde et budsjett på 69,5 MNOK. i 2020. Regnskapet viser et merforbruk på 5,4 MNOK. (7,8%), fordelt på 3,5 MNOK. på Vall sykehjem og 2 MNOK. på Ørnes sykehjem. For Vall skyldes avviket manglende budsjettering av feriepenger, vikarlønn og fast tillegg helg/høytid ol. som medførte et merforbruk på ca. 1,5 MNOK, mens vikarlønn og overtid totalt utgjør vel 1,5 MNOK i merforbruk. For Ørnes sykehjem medførte samme manglende budsjettering av feriepenger, vikarlønn og fast tillegg helg/høytid et merforbruk på ca. 750 000, mens vikarlønn og overtid totalt utgjør vel 1,8 MNOK i merforbruk.

Både Vall og Ørnes sykehjem har det siste året hatt mye bruk av vikar, ekstrahjelp og overtid som i all hovedsak skyldes høyt fravær knyttet til karantene ifm. forkjølelse/symptomer på luftveisinfeksjon (pga. koronaen), men også langtids sykefravær, samt at enkeltbrukere i perioder fordrer 1-1 bemanning.

NAV Meløy hadde totalt sett et mindreforbruk på ca. 1,1 MNOK. Det største avviket skyldes mindreforbruk på nærmere 1,3 MNOK. relatert til lavere lønnsutgifter pga. vakanse ved sykefravær, mens arbeidet med bosetting av flyktninger hadde et merforbruk på nærmere 450.000.

2.1.2 Budsjettering og økonomiplaner

Budsjett og økonomiplan er sentrale dokumenter i kommunens økonomistyring. Praksis i Meløy kommune er at det fremlegges en økonomiplan for fire år, hvor kommende årsbudsjett utgjør første året i økonomiplanen. Administrasjonen har fremlagt forslag til budsjett og økonomiplan til behandling i kommunestyret for alle de undersøkte årene. Samtlige årsbudsjett var inndelt i en driftsdel og en investeringsdel, og investeringsbudsjettene var oppført med årlige budsjetteringer i den aktuelle fireårsperioden.

Etter den nye kommuneloven fra 2020, skal kommunestyret ved behandlingen av økonomiplanen fastsette sine politiske finansielle måltall for den langsiktige styringen av kommunens økonomi, jfr. kommuneloven §14-2. C Det fastsettes finansielle måltall for:

- Netto driftsresultat
- Disposisjonsfond
- Gjeldsgrad

De finansielle måltallene er tatt med i økonomiplan for 2020 og 2021.

Tabell 2 viser oversikt over saknummer og dato for behandling av budsjett og økonomiplan vedtatt i perioden 2018 – 2020 som gjelder for perioden 2019-2021

År	Dato for behandling	Saksnummer
2018	06.12.2018	2018/1058
2019	05.12.2019	2019/966
2020	03.12.2020	2020/1595

Tabell 2 Kommunestyrets behandling av budsjett og økonomiplan i perioden 2018-2020 i Meløy kommune

Årsbudsjett og økonomiplan for 2019

Budsjettforslaget legger opp til at Meløy kommune skal få en mer bærekraftig økonomi i løpet av økonomiplanperioden. Det er viktig å innhente innspill i en budsjettprosess, og samtidig må det gjøres noen valg. Utfordringsbildet viser blant annet endringer i demografi, og det er også et gap mellom kostnader og inntekter. Dette gjelder både for investeringer og for drift. 2018 er et år hvor Meløy ligger an til balanse, og dette skjer etter flere endringer innen de ulike tjenestene.

I kommunedirektørens budsjettforslag er det lagt opp til at Meløy for hvert av årene i budsjett – og økonomiplanperioden skal ha et mindreforbruk. Det er foreslått å sette av mindreforbruket på disposisjonsfond. Vedtatte investeringer som nytt omsorgssenter og ny skole iverksettes i perioden.

Mål for kommunens økonomi:

- Kommunens netto driftsresultat skal være på minimum 2 %.
- Kommunens disposisjonsfond skal være på minimum 3 % av driftsinntektene innen 2022 og 5 % innen 2027.
- Kommunens lånegjeld skal reduseres slik at netto finansutgifter utgjør < 5 % av driftsinntektene

Årsbudsjett og økonomiplan for 2020

I rådmannens forslag til budsjett 2020 og økonomiplan 2020 - 2023 innføres økonomisk bærekraft som et av tre satsingsområder i Utviklingsprogram Meløy 2019 - 2024 – bærekraftig samfunns -og stedsutvikling.

Økonomisk bærekraft handler om å styrke Meløy kommunes økonomiske framtid gjennom helhetlig økonomistyring og digitalisering Økonomisk bærekraft forutsetter en kunnskapsbasert tilnærming og metoder for å synligjøre mulighetsrom i økonomien til å bevege seg mot et sett av handlingsregler.

Mål for kommunens økonomi:

- Netto driftsresultat 2 %
- Disposisjonsfond 8 %
- Andel lånegjeld 75 %
-

Utfordringene som trekkes frem i planperioden er bl.a:

- kortere liggetid og økt aktivitet i sykehus gir økt behov for helse - og omsorgstjenester i kommunene. Innen rus og psykisk helse er det en utvikling mot mindre døgnbehandling og kortere liggetid.
- Redusert tilskudd ressurskrevende brukere
- Særskilt tilskudd for dagaktivitetstilbud for hjemmeboende med demens innlemmes i rammetilskuddet
- Helse og Velferd er i dialog med andre kommuner i Salten for å se på muligheten til et interkommunalt samarbeid om psykologkompetanse
- Stabilitet av legestillinger

Årsbudsjett og økonomiplan for 2021

Handlingsregler for bærekraft

Kommunestyret gjorde følgende vedtak i desember 2019, fra protokollens pkt.3: Handlingsregler for økonomisk bærekraft - følgende måltall vedtas i % av sum driftsinntekter:

- Netto driftsresultat 2 %
- Disposisjonsfond 8 %
- Andel lånegjeld 75 %

Dette arbeidet er langsiktig, og retningen skal være styrende for arbeidet gjennom hele økonomiplanperioden.

Ny handlingsregel salg av konsesjonskraft

Når det gjelder tidligere vedtatt handlingsregel om avsetning av andel av konsesjonskraft til fond, så må handlingsregelen endres i og med at prisen på kraft er betydelig lavere. I denne budsjett og økonomiplanen er det lagt inn en forventing om pris på 22,5 øre i planperioden.

Kommunedirektøren har foreslått derfor følgende handlingsregel:

- Alle inntekter over 22,5 øre for salg av konsesjonskraft skal settes til disposisjonsfond næring. Nedtrekk i stillinger utover vedtatte grep og tiltak skal overføres disposisjonsfond drift for å redusere bruk av disposisjonsfond i 2021 og 2022.
- Måltall for nærvær settes til 92,39 %, jamfør mål for sykefravær 7,61%
- Konkrete måltall knyttet til tiltakene og grepene som ligger i driftstiltak vil bli utarbeidet etter budsjett og økonomiplan er vedtatt 3.12.2020

Hovedutfordringene innenfor helse og velferd i Meløy er knyttet til rekruttering av kompetanse, mangel på egen kommunal bygningsmasse, høyt sykefravær og høyt drifts-/kostnadsnivå.

Samtidig ser Meløy økte behov som følge av demografiske endringer og endringer i sykdomsbildet (med blant annet stadig flere som lever lenger med kroniske sykdommer), og

overføring av oppgaver fra spesialisthelsetjenesten. I sum gir dette store bærekraftutfordringer.

Kommunedelplan for Helse, omsorg og velferd omhandler syv innsatsområder frem mot 2026:

1. Tidlig helsefremmende innsats, forebygge sykdom, skade og lidelse
2. Utjevne sosiale helseforskjeller - inkludering, likeverd, aktivitet og arbeid
3. Mestring i hverdagen og i egen bolig
4. Samordne og koordinere til beste for bruker
5. Kapasitet og tilgjengelighet
6. Rekruttering og kompetanse
7. Kvalitet og gode tjenester

I alle årsplanene nevnes det konkrete tiltak til økte inntekter og reduserte kostnader.

2.1.3 Økonomiske rapporteringer og budsjettreguleringer

Ifølge rutinebeskrivelser for budsjett og budsjettoppfølging[5] så sender kommunedirektøren innen 10. juli ut budsjettrundskriv med tidsplan for utarbeidelse av årsbudsjettet. Det er satt rammer for tidsfrister/tidsplan for arbeidet.

Seksjonene/enhetene har muligheter for forslag før kommunedirektøren legger frem budsjettforslag til formannskapet. Formannskapet lager innstilling til kommunestyret som til slutt vedtar budsjettet. Budsjettvedtaket blir styrende for budsjettoppfølgingen kommende budsjettår.

[5] Økonomireglementet i Meløy kommune vedtatt i kommunestyret 19.12.2012 - sak 123/12.

Ifølge kap. 2.5 i Økonomireglementet skal årsbudsjettet

- utgjøre år 1 i økonomiplanen og gjelde for ett år
- bygge på prioriteringer i økonomiplanen
- være bevilgningsdokument, dvs. at vedtatt budsjett angir hvilken budsjettramme

kommunestyret har bevilget til kommunens virksomhet i budsjettåret. Rammene er bindende for rammeområdene.

Årsbudsjettet skal utarbeides på kostnadsramme, inntektsramme og netto ramme pr. budsjettområde (seksjon/enhet) og skal inneholde en oversikt over nye driftstiltak i perioden. Det skal knyttes kommentarer til bevilgningene i form av angitte mål og premisser på de områder dette anses nødvendig for å klargjøre hva kommunen vil oppnå med bevilgningen.

Vedtatt budsjett er kommunens økonomiske retningslinjer i kommende periode og er grunnlaget for økonomisk rapportering. Kommunedirektøren skal utarbeide tertialrapporter til politisk behandling i juni, oktober og desember. Disse skal gi en oversikt over den økonomiske situasjon på det enkelte rammeområde, og tiltak som må iverksettes for å håndtere eventuelle avvik i driften. Kommunedirektøren skal, dersom det skjer endringer i løpet av budsjettåret som kan få betydning for de inntekter og utgifter som årsbudsjettet bygger på, legge fram en melding/ budsjettregulering til politisk behandling i formannskap og kommunestyre i juni.

Økonomimeldingen skal inneholde:

- Behov for økte bevilgninger på drift og investering
- Vurdering av den økonomiske situasjonen i budsjettåret

Nødvendige reguleringer av budsjettet som ikke kan tas med i forbindelse med økonomimeldingen tas opp som egne saker i kommunestyret.

Denne rapporteringen skal gjennomføres minimum per tertial. Rapportering per utgangen april og utgangen august, frister iht. årshjulet iht. rutine for økonomimeldinger.

Alle enheter/områdesjefer skal forklare og kommentere egen økonomistatus ifølge rutine for økonomimeldinger. Det skal også legges vekt på beregning av årsprognosen da denne kan avvike fra budsjett. Eventuelle tiltak og konsekvenser for å holde budsjettet bør også komme frem i rapporten. Det er økonomisjef som koordinerer rapportering fra samhandlingsområdene. Disse rapporteringene bygger på månedlige rapporteringer fra de enkelte virksomhetsområdene. Revisjonen har fått forelagt mal på rapportering fra kommunen.

I 2018, 2019 og 2020 ble kommunestyret i Meløy forelagt tertialrapporter to ganger årlig, henholdsvis i mai/juni- og september/oktobermøte. I henhold til årshjulet som revisjonen har blitt forelagt som gjelder for 2020, så skal det rapporteres 3 tertialrapporter. Revisjonen har også fått forelagt et skriv «Årshjul/tiltak for å ivareta økonomisk styring/internkontroll i HOV[6]» som ble gjennomgått på virksomhetsmøte i HOV den 16.06.21., der kommer det frem at det er 2 tertialrapporter som skal rapporteres i året.

Tertialrapportene som er lagt frem for kommunestyret, inneholder utgifts/inntektsområde med oppstillinger av driften til og med det aktuelle tertiale der avvik synliggjøres. I saksfremleggene opplyses det hva forbruket per tertial skal ligge på i kroner for å være innenfor budsjettet, hva forbruket faktisk ligger på, og hvilket avvik som eventuelt har oppstått, det gjelder rammeområdet Helse og Velferd. For hver utgifts/inntektsområde fremgår det hvilke poster som har mer- eller mindreforbruk, og det gis forklaringer for hvorfor det er mer- eller mindreforbruk i de forskjellige virksomhetsområdene. Her går det ikke frem av rapportene hvor store budsjettene er på de enkelte virksomhetsområdene, men kun på Helse og Velferd samlet. Hovedtrekkene for HOV i tertialrapportene gjøres rede for i det følgende oppsett nedenfor.

[6] HOV – Helse og velferd

Økonomirapport 1. tertial 24.05.2018 sak. 24/18 **Økonomirapport 2. tertial 27.09.2018 sak. 46/ 18**
Økonomirapport 1. tertial 13.06.2019 sak. 32/19 **Økonomirapport 2. tertial 24.10.2019. sak 73/19**
Økonomirapport 1. tertial 11.06.2020 sak. 35/20 **Økonomirapport 2. tertial 29.10.2020 sak. 82/20**

Tabell 3 - Saksbehandling Tertialrapporter 2018-2020

Økonomirapport 1 2018

Helse og omsorg har et foreløpig mindreforbruk 1. tertial 18 på kroner 2 768 800,-.
Det reelle mindreforbruket vil være lavere. Dette skyldes utestående fordring på restbeløp ressurskrevende tjenester, samt sen fakturering fra NLSH for utskrivningsklare pasienter. Dette vil til sammen beløpe seg på rundt kroner 1 millioner.

Driftsnivået for helse og omsorg er tatt ned. Det er gjort kutt i kjøp av private tjenester, og disse er erstattet med kommunale tjenester. Vi ser en markant endring innen miljøtjenesten, der det nå er bedre kontroll med kostnadssiden. Institusjonene har også en positiv utvikling, der kostnadssiden går ned. Det er likevel fortsatt større avvik på enkelte lønnsposter. Det betyr at en fortsatt positiv utvikling gjennom året, avhenger av inntektssiden. Dette er sårbart med tanke på å avslutte regnskapet i balanse. Det vil fortsatt være fokus på å ta ned negative avvik, og det skal være spesielt søkelys på vikarposter og på overtid. Ved fravær i helse og omsorg vurderes behovet for å innleie, og hovedregel er at innleie ikke skal skje i arbeidsgiverperioden ved sykefravær, dersom virksomheten kan driftes forsvarlig. Merforbruk på vikarposter har sammenheng med sykefravær. Refusjon av sykepenger blir budsjettregulert for perioden, men refusjon vil ikke dekke arbeidsgiverperioden

Det må tas høyde for at det kan skje uforutsette endringer i behovet for tjenester til ressurskrevende brukere i løpet av året. Prognosen for året er derfor at Meløy går i balanse. Det er satt av midler til hverdagsmestring og til velferdsteknologi, og disse vil bli brukt i løpet av året.

Ledelsen ved Helse og omsorg har i 2018 fortsatt prioritert å arbeide for å få ned kostnadssiden. Det ble i 2017 gjort en gjennomgang av lagerhold, og av rutiner for bestillinger. Det ble satt søkelys på å avdekke unødig sløsing, og det er i den forbindelse tatt ned kostnader. Kjøp av private tjenester er i stor grad avviklet.

Økonomirapport 2 2018

Helse-, omsorg og velferd har fortsatt et positivt regnskapsresultat på ca. 3,9 MNOK. pr. august 2018. Resultatet må korrigeres på grunn av at drift av nye omsorgsboliger, utestående regninger samt øremerkede tilskudd på ca. 1,3 MNOK. Tilskudd ressurskrevende tjenester ser ut til å bli noe større enn budsjettert. Driften vurderes å være i balanse pr.31.8.18.

Økonomirapport 1 2019

Prognosen viser et mindreforbruk på ca. kr 2.700.000 og merforbruk på Nav på 81000 Bidrag til-livsopphold i Nav viser et større negativt avvik for 1.tertial. Det er knyttet usikkerhet til om behovet avtar resten av 2019. Sannsynligheten for at behovet ikke avtar er ikke ubetydelig, og det foreslås derfor å tilføre Nav økt ramme tilsvarende merforbruket for 1.tertial kr 500.000,- som ble vedtatt. Beløpet dekkes fra økte inntekter ressurskrevende tjenester.
Meløy kommune skal iverksette tiltak innen hverdagsrehabilitering, og regulerer derfor midler til lønn over til fysio- og ergoterapitjenesten. I tillegg budsjettreguleres noen lønnsmidler fra kommunalsjefområdet HSO, og fra plan og kommunalteknikk (bedt om å regulere lønn på vegne av rådmann) til rådmannens budsjett ansvar 12000. Dette har sammenheng med avlønning av assisterende rådmann og av prosjektleder på ansvar 12000. Området helse og omsorg ligger foreløpig med mindreforbruk på i overkant av 2,6 MNOK for perioden. Med de usikkerhetsmomenter som er på kostnadssiden kan Meløy ikke ha bedre prognose foreløpig enn at det går i balanse, forutsatt at merforbruket blir dekket ved Nav i 1.tertial ved tilførsel fra disposisjonsfondet.

Økonomirapport 2 2019

Pr. 31. august har helse- omsorg og velferd et netto merforbruk på kr 3.872.000,- Lønn og kjøp av tjenester viser et merforbruk på 11.7 MNOK, mens inntektene er 7,9 MNOK større

enn budsjetterte. Videre i økonomirapporten forklares årsaken til avvik og vurderinger av tiltak for de enkelte virksomhetene.

Økonomirapport 1 2020

Det legges frem en tertialrapport uten forslag til regulering av budsjettet selv om det for flere av områdene er behov for det ifølge økonomirapporten.

Årsaken er for det første at Meløy pr dato ikke vet omfanget av hva koranaepidemien medfører av endringer totalt sett. I tillegg er det usikkert hvor mye ekstra utgifter som vil påløpe i forbindelse med implementeringen av nytt ERP[7] system. En tredje grunn er at det har vært krevende å sammenstille rapporten korrekt på grunn av den vedtatte omorganiseringen. Dette fordi nåværende verktøy opererer i den gamle strukturen mens organiseringen i dag er en annen. Det har likevel blitt periodisert noen av de største postene som fast lønn for hele organisasjonen, samt variabel lønn og vikarutgifter/ ekstrahjelp for Helse og Velferd. I tillegg er de store inntektspostene bra periodisert nå.

Arena+ viser et mindreforbruk på ca. kr. 400 000,-. Det må korrigeres for kostnader til ressurskrevende tiltak som ikke blir iverksatt før 22. juni. Det utgjør kr. 1,7 MNOK. og gir et totalt merforbruk pr. 31. april på kr. 1,3 MNOK.

Totale lønnsutgifter viser et merforbruk på ca. kr. 6,3 MNOK. I det ligger fastlønn, tillegg, ekstrahjelp, vikar sykdom og overtid. Kjøp av varer og tjenester viser et merforbruk på kr. 1,5 MNOK. Kostnader i forbindelse med Koronaepidemien er ført på eget prosjekt og viser totalt kr. 2 MNOK. på området helse- og velferd. Halvparten av dette er kjøp av smittevernutstyr og annet utstyr, mens resten er vikarutgifter i forbindelse med karantene og sykemeldinger knyttet til covid-19.

[7] Xlegder ERP - Økonomisystem

Brutto viser regnskapet et merforbruk på kr. 5 MNOK, korrigert for overføringer på kr. 1,7 MNOK. blir det kr. 6,7 MNOK. Økte inntekter på kr. 5,4 MNOK. (sykepenger) gir et netto merforbruk på kr. 1,3 MNOK. Tiltak som er satt i verk og planlegges i forhold til budsjettkontroll:

- Sammenslåing av psykisk helse, rus og oppfølgingstjenesten fra 1.7.2020 med en felles ledelse. Politisk sak i juni.
- Vurderer nattjenesten i oppfølgingstjenesten - evt. hjemmevakt. Besparelse ca. 1,5 årsverk.
- Stillinger som kan holdes ledig blir det ikke leid inn vikar i, blant annet ruskonsulent. Oppgaver omfordeles i oppfølgingstjenesten.
- Iverksatt revisjon av alle vedtak rundt ressurskrevende tjenester med tanke på besparelser. Utreder endring på 4 - 5 årsverk fra sommeren 2020.

Økonomimelding 2 2020

Rapporten for hele kommunen viser et mindreforbruk på 0,788 MNOK pr 31.08 selv om det har vært økte utgifter på de fleste områder i forbindelse med Koronaepidemien, viser også rapporten at det har vært lavere aktivitet og reduserte utgifter på andre områder. Det er likevel fremdeles utfordringer og usikkerhet spesielt for tjenesteområdene Helse og Velferd samt Oppvekst. Med å gjennomføre den foreslåtte reguleringen menes det likevel at det blir et så realistisk budsjett som mulig tatt i betraktning de nevnte usikkerhetsfaktorer.

Regnskap pr. 31.august viser et netto mer forbruk på helse- og velferd på kr. 1,4 MNOK. Utgiftssiden viser merforbruk på 6,8 MNOK og inntektene er 5,4 MNOK større enn budsjettert.
Resultatet må ses i lys av at vikarutgifter (ferievikar, ekstrahjelp, overtid, m.m) ble lønnet ut tidligere enn planlagt på grunn av overgang til nytt regnskapssystem. Det førte til at det som vanligvis regnskapsføres i september er regnskapsført i august. Dette utgjør ca. 5 MNOK.
Her er sett på hva som vanligvis går ut pr. mnd. og sammenlignet med utbetaling på samme tid i 2019. Det er budsjettert kr. 5 MNOK. til oppstart av ny barnebolig i Glomfjord. Dette tiltaket ble utsatt til 1. juni. I tillegg ble drift tatt ned med 4 årsverk i barnebolig 1 på

Engavågen. Beregninger viser at av de avsatte midlene på kr. 5 MNOK. må kr. 1 MNOK. reguleres til Glomfjord barneboliger. Da er oppstart ny bolig og reduksjon i eksisterende bolig vurdert opp mot hverandre. Det betyr at det vil stå igjen ubrukte midler på kr. 4 MNOK. (interne overføringer) på kommunalsjefområdet. Merkostnader til covid-19 på helse- og velferd utgjør kr. 3. MNOK. Netto utgift er 2,9. MNOK. Av dette er ca. 1 MNOK. ekstra lønnsutgifter og ca. kr. 2 MNOK. smittevernutstyr og annet utstyr og bygningsmessig tilrettelegging.

2.1.4 Rolle- og ansvarsfordeling innen økonomisk internkontroll

Meløy har et reglement for attestasjon og anvisning, og bruker Xledger ERP som økonomisystem.
I henhold til reglement er avgjørelsen om innkjøp lagt til den budsjettansvarlige. Den budsjettansvarlige kan delegere myndighet til å bestille varer og tjenester til sine underordnede, men har likevel ansvar for budsjettdisponeringen og skal selv anvise.
Innkjøp må skje i henhold til lov om offentlige anskaffelser. På de områder hvor det er inngått innkjøpsavtaler gjennom SIIS[8], skal disse benyttes.
Ved bestilling av varer og tjenester, brukes i hovedregel kommunens elektroniske innkjøpssystem[9].
I reglementet er det anmodet om færrest mulig bestillere per virksomhet. Virksomhetsleder avgjør hvem som skal være bestiller ved virksomheten. Bestillerne legges inn i kommunens elektroniske innkjøpssystem. Virksomhetslederne er ansvarlige for å melde endringer av bestillere, til kommunens innkjøpskoordinator, for ajourføring i innkjøpssystemet. Som hovedregel skal bestiller og attestant være samme person.

[8] Samordna innkjøp i Nordland

[9] Ajour

Faktura kontrolleres mot følgeseddel når slik foreligger. I de tilfeller hvor det foreligger avtale om kjøp, skal det foretas priskontroll og utregningskontroll – og kontrollere at rabatter og forfallsdato er i henhold til avtale.
Ved feil i fakturaen skal det uten opphold tas kontakt med leverandør slik at feilen rettes gjennom kreditnota eller ny korrigert faktura.

Før et bilag anvises, skal den være attestert av en person som har kjennskap til fakturaens opprinnelse. Alle attestasjonene skal som hovedregel, attesteres i kommunens elektroniske attestasjons og anvisningssystem[10].

Kommunedirektøren har ansvar for opplæring av de som får delegert attestasjonsmyndighet slik at de vet hva fullmakten innebærer.

Den arbeidstaker som attesterer et krav, plikter å påse at rutiner for innkjøp og bestilling er fulgt, at de foreskrevne bilag er på plass, og at levering/arbeid er utført i overensstemmelse med regningens pålydende. Videre skal den som attesterer kontrollere at enhetspriser, timepriser og utregninger er riktige i henhold til anbud, avtale etc, at belastningen er ført på riktig konto, riktig mva-kode samt at det finnes bevilgning til vedkommende formål. Attestasjon skal foretas av en annen enn den som anviser regningen.

Lønn er den største driftsposten til kommunen. Lønninger attesteres som hovedregel gjennom kommunens elektroniske tidsregistreringssystem. Vedkommende som attesterer lønnsbilag skal kontrollere at bilaget er riktig utregnet (timer og/eller beløp) i henhold til avtaler eller kollektive overenskomster. Faste lønninger og andre periodiske faste utgifter (eks. husleie) kan utbetales med stående anvisning på fastsatt blankett i kommunens saksbehandlingssystem.

[10] Xledger ERP

En anvisning er en utbetalingsordre som angir hvor i budsjettet en utgift skal føres og bekrefter budsjettmessig dekning. Den som har anvisningsmyndighet, skal på tilsvarende måte angi hvor en inntekt skal føres og har ansvar for å følge opp inntektsforutsetningene som ligger til grunn i budsjettet.

Kommunedirektøren eller den han bemyndiger har anvisningsmyndighet. Når andre ledere er delegert anvisningsmyndighet, brukes den alltid under tilsyn av kommunedirektøren. Anvisningsmyndighet er knyttet til lederansvar/budsjettansvar. Når andre enn leder skal anvise, legges dette inn i kommunens økonomisystem.

Ingen skal anvise egne regninger eller regninger der det kan oppstå inhabilitet. Disse må anvises av nærmeste overordnede med anvisningsmyndighet. Det betyr at f.eks. utbetalinger til rektor må sendes til kommunalsjef oppvekst for anvisning.

Kommunedirektøren har ansvaret for å ajourholde oversikt over hvem som er delegert anvisningsmyndighet fra kommunedirektøren.

Innenfor sine respektive budsjettområder er kommunalsjefene og avdelingssjefene ansvarlige for å ajourholde oversikt over hvem, på de enkelte ansvarsområder, som er delegert anvisningsmyndighet.

Virksomhetsledere med anvisningsmyndighet har ansvar for å ajourholde oversikt over hvem som har attestasjonsmyndighet og på hvilke ansvar.

2.1.5 Skriftlige rutinebeskrivelser

Meløy kommune har samlet sine skriftlige rutiner i Ansattportalen[11].

[11] Internt område med forskjellige maler og rutiner for ansatte

2.1.6 Innkjøp og anskaffelser

Revisor har fått forelagt kommunale retningslinjer og veileder for offentlige anskaffelser for Meløy kommune.

2.1.7 Kompetanseplan økonomisk internkontroll/risikovurderinger

Revisjonen har undersøkt om Meløy kommune stiller krav til kunnskap om økonomi og økonomisk internkontroll når kommunen rekrutterer, særlig til lederstillinger. Vi har sett på de 3 siste stillingene som omhandler økonomi eller ledelse[12].

Revisjonen har ikke blitt forelagt noen rutiner på risikovurderinger eller risikovurderinger.

Meløy kommune har ingen opplæringsplan som revisjonen har fått. Revisjonen har derimot fått tilsendt en tiltenkt opplæringsplan og forslag på hvordan en slik kan utarbeides.

2.1.8 Kommunale rutiner og dokumentasjon

Revisjonen har fått følgende skriftlige rutiner til gjennomgang og alle dokumenter vedrørende budsjett/regnskap og økonomirapportering:

- Meløy kommune sitt Økonomireglement, Nytt 28.10.2021 sak 72/21.
- Meløy kommune sitt Økonomireglement.
- Meløy kommunes delegeringsreglement.
- Meløy kommune sitt:
    - Årsregnskap 2018-2019-2020.
    - Årsbudsjett 2018-2019-2020.
    - Årsmeldinger 2018-2019-2020.
    - Økonomiplan 2018-2019-2020.
    - Økonomimeldinger 1 og 2 årene 2018-2019-2020.

[12] Gjelder Kommunalsjef omsorg, omstillingsrådgiver og økonomikonsulent

- Rutinebeskrivelse for årshjulet.
- Reglement for attestasjon og anvisning.
- Kommunale retningslinjer og veileder for offentlige anskaffelser for Meløy kommune.
- Mal for månedlig rapportering i Helse og Omsorg.
- Kommunedelplan for helse, omsorg og velferd 2019 – 2026.
- Index Meløy 2020.
- Fremtidsbudsjett for Meløy kommune.

2.2 Vurderinger

Problemstilling 1

- *«I hvor stor grad er det tilfredsstillende grunnlag for økonomisk styring i Helse og omsorgssektoren?»*

Revisjonskriterier

- Administrasjonen skal årlig legge frem for kommunestyret forslag til realistisk økonomiplan for de neste fire årene.
- Administrasjonen skal årlig legge frem for kommunestyret forslag til realistisk årsbudsjett som fastsettes på grunnlag av de inntekter og utgifter som kommunen kan forvente i budsjettåret.
- Administrasjonen skal gjennom budsjettåret legge frem rapporter for kommunestyret som viser utviklingen i inntekter og utgifter sammenlignet med vedtatt årsbudsjett. Det skal minst legges frem tertialrapporteringer pr. 30. april og 30. august.
- Administrasjonen skal gi melding til kommunestyret dersom det skjer endringer i løpet av budsjettåret som kan få betydning for årsbudsjettets grunnlag. Dersom det er rimelig grunn til å anta at det kan oppstå nevneverdige avvik, skal det foreslås nødvendige tiltak.

Vurderinger

2.2.1 Budsjettering

Revisor har funnet at administrasjonen har lagt fram forslag til årsbudsjett for alle de undersøkte årene. For alle de undersøkte årene, har driftsutgiftene og driftsinntektene vært større enn i opprinnelig budsjett. For alle de undersøkte årene var også driftsutgiftene og driftsinntektene større enn i revidert budsjett. Av forarbeidene til kommuneloven fremgår det

at det er viktig at utgifter ikke underbudsjetteres[13]. Videre at forventede inntekter i budsjettet vil være et anslag for året, og at det er grunn til å utvise nøkternhet når for eksempel skatteinntekter skal anslås.

Hvorvidt budsjettet kan sies å være basert på urealistiske inntekter og utgifter vil bero på en konkret vurdering. Når det gjelder inntektssiden, så viser denne at driftsinntektene for de undersøkte årene har vært på henholdsvis 5,3 millioner i 2018, 8,2 millioner i 2019 og 16,4 millioner i 2020 mer enn regulert budsjett. Dette har for det meste skrevet seg fra økte refusjoner på flere områder som syke- og fødselspenger, økte brukerbetalinger, overføringsinntekter etc. Revisors vurdering er at økte driftsinntekter i den størrelsesorden som her er tilfellet, ikke kan sies å være basert på urealistiske beregninger. Denne vurderingen kan også begrunnes med at kommunen på tidspunktet for utarbeidelse av budsjett, ikke har fullstendige forutsetninger for å beregne driftsinntektene.

På utgiftssiden utgjør avvikene fra regulert driftsbudsjett i 2018 ca. 7,5 millioner, 2019 ca. 20,2 millioner og i 2020 ca. 14,2 millioner. Avvikene i driftsbudsjettet fordeler seg på flere poster i budsjettet; lønnsutgifter, sosiale utgifter, kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal tjenesteproduksjon, kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon samt overføringer, noe som indikerer at det i den undersøkte perioden har vært en underbudsjettering av utgifter knyttet til disse budsjettpostene. Også når det gjelder beregning av utgifter, så må dette ved utarbeidelse av budsjett og ved senere budsjettreguleringer gjøres på bakgrunn av anslag. Moderate budsjettavvik fordelt på ulike poster må i mange tilfeller regnes med, all den tid anslag kan være utfordrende å beregne, samt at man på tidspunktet for anslagene ikke har fullstendig oversikt over alle forutsetninger. Ved utarbeidelse av budsjett vil det imidlertid være naturlig å se hen til resultat og erfaringer fra det foregående året. Med mindre man forventer endringer i organisasjonen med betydninger for inntekter og utgifter, er resultatet fra foregående år en klar indikator på hvilke inntekter og utgifter som kommunen kan forvente også i det

[13] Ot. prp. nr. 42 s. 292

kommende året. Når Meløy kommune for de undersøkte årene har fastsatt et driftsbudsjett som er lavere enn faktiske regnskapsførte driftsutgifter det foregående året, så er dette et moment som etter revisors syn kan tale for at årsbudsjettene har vært urealistiske. Netto driftsresultat derimot har ligget på hhv 1% og 5% lavere enn regulert budsjett i 2018 og 2019, og 1% høyere i regulert budsjett 2020.

I alle de undersøkte budsjettene har kommunen fastslått at den økonomiske situasjonen er krevende, og av alle budsjettene fremgår det også at det må gjøres kutt i flere enheter for å oppnå økonomisk balanse. For at årsbudsjettene for de ulike årene skal kunne sies å være realistiske, er det nødvendig at dette også gjelder de foreslåtte tiltakene som skal skape innsparinger. Det er oppgitt hvilke konkrete tiltak det er som tenkes å gjennomføres, og i stor grad i hvilken størrelsesorden dette er tenkt å gi i besparelser.

Meløy kommune har også gått over til konsekvensjustert økonomiplan med budsjett fra 2020.

Revisjonen vil også trekke frem kommunedirektørens tiltak for involvering av politikere i budsjettprosessen, der de har mulighet å komme med spørsmål ang. budsjettet i 2 runder før budsjettet blir fremlagt. Dette gir politikerne mer inngående forståelse og forklaring av budsjettet og de kan gjøre vedtak på et mer solid grunnlag.

- ❖ På bakgrunn av de ovenstående momenter er revisors vurdering at Meløy kommune har oppfylt kriteriet om at det årlig skal legges frem for kommunestyret forslag til realistisk årsbudsjett som fastsettes på grunnlag av de inntekter og utgifter som kommunen kan forvente i budsjettåret.

2.2.2 Økonomiplan

Revisor har funnet at administrasjonen har lagt fram forslag til økonomiplan for alle de undersøkte årene 2018, 2019 og 2020. Økonomiplanene viser beregninger av inntektsforutsetninger og utgiftsforutsetninger, blant annet ved at det hensyntas anslåtte merutgifter knyttet til befolkningsutvikling, justering av betalingssatser samt lønnsvekst i kommunal sektor. Økonomiplanene gir videre oversikt og informasjon om status i det enkelte samhandlingsområdet. De finansielle måltallene er tatt med i økonomiplanen.

- ❖ På bakgrunn av dette er revisors vurdering at Meløy kommune har oppfylt kriteriet om at det årlig skal legges frem for kommunestyret forslag til realistisk økonomiplan for de neste fire årene.

2.2.3 Økonomiske rapporteringer og budsjettreguleringer

Revisor har funnet at administrasjonen for alle de undersøkte årene har lagt fram for kommunestyret tertialrapporteringer/økonomimeldinger per 30. april og 31. august. Kriteriet om at administrasjonen skal legge frem rapporter for kommunestyret som viser utviklingen i inntekter og utgifter sammenlignet med årsbudsjettet, og at slike rapporteringer skal fremlegges pr. 30. april og 31. august, vurderes derfor som oppfylt. Revisor har fått informasjon og vedtak som tilsier at det er konkrete hendelser som administrasjonen har varslet kommunestyret om og det er lagt fram forslag til budsjettreguleringer i tertialrapporteringene

- ❖ På bakgrunn av dette er revisors vurdering at administrasjonen har oppfylt kriteriet om å gi melding til kommunestyret dersom det skjer endringer i løpet av budsjettåret som kan få betydning for årsbudsjettets grunnlag.

Budsjettreguleringer gjøres på bakgrunn av at kommunen ser at det på grunn av senere inntrufne forhold, er behov for å gjøre endringer i opprinnelig budsjett. Spørsmålet videre blir om Meløy kommune, i de tilfeller der det er meldt om merforbruk, har foreslått konkrete og egnede tiltak. I de undersøkte rapporteringene der det meldes om merforbruk i en eller flere enheter, har rådmannens innstilling vært at enhetene må gjøre nødvendige tiltak for å holde budsjettbalanse, eller at enhetene bes innrette driften etter enhetens rammer. Revisjonen har fått bekreftet at det har vært foreslått konkrete tiltak for å regulere budsjettet.

Når det gjelder tertialrapporteringer så kunne det vært ønskelig fra revisjonens side at det brukes mer tabeller ved å visuelt vise endringer i regulert budsjett f.eks slik:

Regnskap	Reg. budsjett Tertial 1	Reg. budsjett Tertial 2	Opprinnelig Budsjett

Da er det lettere å fange opp endringer i budsjett og om det har blitt foretatt endringer imellom tertialrapportene.

Da det også er månedlige rapporteringer på hvert enkelt virksomhetsområde, vil det også være hensiktsmessig å ta med alle virksomhetene i Helse og velferdssektoren. Det går frem av tertialrapportene avvik på forbruk på de enkelte virksomhetene, men ikke hva som er opprinnelig budsjett eller regulert budsjett.

- ❖ På bakgrunn av dette er revisors vurdering at Meløy kommune har oppfylt kriteriet om at det skal foreslås nødvendige tiltak når det er rimelig grunn til å tro at det kan oppstå nevneverdige avvik.

- ✓ ***På bakgrunn av våre funn og vurderinger, er revisors konklusjon at Meløy kommune i stor grad har økonomistyring i henhold til gjeldende regelverk.***

Problemstilling 2

- *«I hvor stor grad er økonomistyringen i Helse og omsorgssektoren tilfredsstillende?»*

Revisjonskriterier

- ➢ Meløy kommune bør ha oppdaterte dokumenter som viser fordeling av roller og ansvar, herunder kontrollansvaret på området økonomisk intern kontroll, som er egnet til å sikre at:
  - Samme person ikke er ansvarlig for både aktiviteten og kontrollen
  - Samme person ikke attesterer og anviser en utgift/utbetaling

- Det ikke hefter inhabilitet ved de involverte ansatte i internkontrollaktivitetene
- Det gjennomføres risikovurderinger som skriftliggjøres og legges til grunn for interne kontrollaktiviteter

➢ Meløy kommune bør ha skriftlige rutinebeskrivelser som er praktisk anvendbare og angir hvilke konkrete kontrollhandlinger som skal utføres av hvem og når på områdene:

- Utgifter
  - lønn.
  - kjøp av varer og tjenester.
  - overføringer til andre.
- Inntekter
  - fakturering av varer og tjenester.
  - oppfølging av fordringer (herunder offentlige tilskudd og refusjoner).

På innkjøpsområdet skal Meløy kommune ha skriftlige retningslinjer som:

- skiller mellom ulike anskaffelser (varer-, tjenester og bygge- og anleggsarbeid).
- har oppdaterte beløpsgrenser som avgjør tillatte anskaffelsesprosedyrer.
- definerer ansvar og roller, spesielt hvilke innkjøp sektorene/virksomhetene kan utføre selv og i hvilke tilfeller rådmannens stab/støttefunksjoner må involveres.
- tydeliggjør ansvaret for kontrollaktiviteten i innkjøpsprosessen.
- handterer endringsordrer og tilleggsarbeid.
- angir rutiner for kontrollaktiviteter knyttet til bestilling, varemottak og utbetaling.

Vurderinger

2.2.4 Rolle- og ansvarsfordeling innen økonomisk internkontroll

Meløy kommune har framlagt flere dokumenter som viser fordeling av roller og ansvar på områder for økonomisk internkontroll. Disse dokumentene gir informasjon om rutiner som skal sikre at samme person ikke attesterer og anviser utgifter/betalinger. De gir også

informasjon om kontroller som skal gjøres, hvordan disse skal gjennomføres, og hvem som er ansvarlig for gjennomføringen. Økonomisystemet har sperrer for at en og samme person kan anvise og attestere. Revisjonen har også fått rutiner for håndtering av inhabilitetstilfeller i den økonomiske internkontrollen. Spørsmålet om habilitet tas også opp når regnskapsrevisjonen har sitt årlige oppstartsmøte. De dokumentene som foreligger, og som er fremlagt for revisor, er etter vårt syn egnet til å sikre at samme person ikke er ansvarlig for både aktivitet og kontroll, at samme person ikke attesterer og anviser en utgift/utbetaling, og at det ikke hefter inhabilitet ved de involverte ansatte i internkontrollaktivitetene.

- Revisor vurderer at Meløy kommune har oppdaterte dokumenter som viser fordeling av roller og ansvar, herunder kontrollansvaret på området økonomisk internkontroll, som er egnet til å sikre:
    - at samme person ikke er ansvarlig for både aktiviteten og kontrollen.
    - at samme person ikke attesterer og anviser en utgift/utbetaling.
    - at det ikke hefter inhabilitet ved de involverte ansatte i internkontrollaktivitetene.

2.2.5 Risikovurderinger

Revisjonen har ikke fått forelagt noen rutiner for risikovurderinger. Med risiko forstår vi i denne sammenhengen sannsynlighet for at det oppstår feil på et område, med manglende eller mangelfull måloppnåelse, uønskede hendelser og/eller uutnyttede muligheter som mulige konsekvenser. Risikovurdering er en dynamisk og gjentakende prosess, og en forutsetning for risikovurdering er at det er etablert målsettinger for virksomheten. Det foretas risikovurderinger hele tiden, men det er viktig å få skriftliggjort slike risikovurderinger, slik at man kan etablere riktige kontrollaktiviteter. Meløy har overordnet rutiner gjennom det nye Økonomireglementet, men det det bør også etableres ned i avdelingene.

- Revisor vurderer at Meløy kommune i noe grad har utført risikovurderinger som skriftliggjøres og legges til grunn for interne kontrollaktiviteter.

2.2.6 Skriftlige rutinebeskrivelser

Som nevnt tidligere har kommunen oversendt flere skriftlige rutinebeskrivelser som finnes på økonomiområdet. Det foreligger rutiner som angir hvilke konkrete kontrollhandlinger som skal gjennomføres av både attestant og anviser i forbindelse med utgifter. På Ansattportalen ligger rutinebeskrivelsene til Meløy kommune.

- Revisor vurderer at Meløy kommune i stor grad har skriftlige rutinebeskrivelser som er praktisk anvendbare og angir konkrete kontrollhandlinger som skal utføres av hvem og når på områdene
    - ugifter (lønn, kjøp av varer og tjenester, overføringer til andre)
    - inntekter (fakturering av varer og tjenester, oppfølging av fordringer, herunder offentlige tilskudd og refusjoner).

2.2.7 Innkjøp og anskaffelser

Kommunen har skriftlige retningslinjer på området for innkjøp. Retningslinjene skiller mellom ulike anskaffelser og beløpsgrenser, og definerer ansvar og roller.
Revisor finner at kommunens rutiner og retningslinjer for innkjøp (offentlige anskaffelser) er utdaterte.

- Revisor vurderer at kommunen på innkjøpsområdet har skriftlige retningslinjer, men de «Kommunale retningslinjer og veileder for offentlige anskaffelser» er utdaterte og må oppdateres.

- ✓ ***På bakgrunn av våre funn og vurderinger er revisors konklusjon at Meløy kommune i stor grad, men ikke fullt ut, har skriftliggjorte rutiner og retningslinjer i forbindelse med økonomisk internkontroll.***

Problemstilling 3

- *«I hvor stor grad sikrer Meløy kommune så att ansatte har kompetanse til å ivareta oppgaver innenfor økonomistyring og økonomisk internkontroll?»*

Revisjonskriterier

- Ansatte med ansvar for planlegging og/eller gjennomføring av økonomisk internkontroll bør gis opplæring/veiledning i gjennomføring av risikoanalyser og kontrollhandlinger samt fortløpende informasjon ved endringer i regelverk og/eller organisasjonen
- Kunnskap om økonomisk internkontroll bør tillegges vekt ved rekruttering til stillinger som er tillagt oppgaver og ansvar på feltet.
- Systematisk tilnærming til kompetanseutvikling og – sikring kan inkludere en kompetanseutviklingsplan.

Vurderinger

2.2.8 Kompetanseplan økonomisk internkontroll

Revisor har funnet at de ansatte i kommunen i utstrakt grad får tilbud om intern opplæring. Alle som utfører kontrollhandlinger i kommunen, må gjennomføre opplæring. Når det kommer til gjennomføring av skriftlige risikoanalyser, så har ikke revisjonen identifikasjoner på at dette er blitt gjennomført. Dette kan være en indikasjon på at ansatte ikke i tilstrekkelig grad er gitt opplæring og veiledning – og ikke i tilstrekkelig grad har praktisk erfaring med - gjennomføring av risikoanalyser.

- ❖ På bakgrunn av dette er revisors vurdering at Meløy kommune i noen grad har oppfylt kriteriet om å gi ansatte opplæring/veiledning i gjennomføring av risikoanalyser og kontrollhandlinger samt å gi fortløpende informasjon ved endringer i regelverk og i organisasjonen.

Revisor har funnet at Meløy kommune stiller krav til kunnskap om økonomi og økonomisk internkontroll når kommunen rekrutterer, særlig til lederstillinger. Dette er dokumentert gjennom 2 av de siste leder stillingsutlysningene og 1 konsulent utlysning som er gjort av kommunen[14].

- ❖ På bakgrunn av dette er revisors vurdering at Meløy kommune har oppfylt kriteriet om å vektlegge kunnskap om økonomisk internkontroll ved rekruttering til stillinger som er tillagt oppgaver og ansvar på feltet.

- ❖ Revisor har funnet at det ikke utarbeides kompetanseplaner, og revisors vurdering er dermed at Meløy kommune ikke har oppfylt kriteriet tilknyttet kompetanseplaner.

- ✓ ***På bakgrunn av våre funn og vurderinger er revisors konklusjon at Meløy kommune i god grad treffer tiltak for å sikre at ansatte får vedlikeholde og utvikle sin kompetanse til å ivareta god økonomisk internkontroll og god økonomistyring.***

[14] Gjelder Kommunalsjef omsorg, omstillingsrådgiver og økonomikonsulent

3 Konklusjon og anbefaling

3.1. Konklusjon

Konklusjon

Revisor finner at Meløy kommune har oppfylt kriteriet om at det årlig skal legges frem for kommunestyret forslag til realistisk årsbudsjett som fastsettes på grunnlag av de inntekter og utgifter som kommunen kan forvente i budsjettåret.

Revisor vurderer at Meløy kommune har oppfylt kriteriet om at det årlig skal legges frem for kommunestyret forslag til realistisk økonomiplan for de neste fire årene.

Revisor vurderer at administrasjonen har oppfylt kriteriet om å gi melding til kommunestyret dersom det skjer endringer i løpet av budsjettåret som kan få betydning for årsbudsjettets grunnlag.

Revisor vurderer at Meløy kommune har oppfylt kriteriet om at det skal foreslås nødvendige tiltak når det er rimelig grunn til å tro at det kan oppstå nevneverdige avvik.

Revisor vurderer at Meløy kommune har oppdaterte dokumenter som viser fordeling av roller og ansvar, herunder kontrollansvaret på området økonomisk internkontroll, som er egnet til å sikre:

- at samme person ikke er ansvarlig for både aktiviteten og kontrollen.
- at samme person ikke attesterer og anviser en utgift/utbetaling.
- at det ikke hefter inhabilitet ved de involverte ansatte i internkontrollaktivitetene.

Revisor vurderer at Meløy kommune i noe grad har utført risikovurderinger som skriftliggjøres og legges til grunn for interne kontrollaktiviteter.

Revisor vurderer at Meløy kommune i stor grad har skriftlige rutinebeskrivelser som er praktisk anvendbare og angir konkrete kontrollhandlinger som skal utføres av hvem og når på områdene

- utgifter (lønn, kjøp av varer og tjenester, overføringer til andre)
- inntekter (fakturering av varer og tjenester, oppfølging av fordringer, herunder offentlige tilskudd og refusjoner).

Revisor vurderer at kommunen på innkjøpsområdet har skriftlige retningslinjer, men de «Kommunale retningslinjer og veileder for offentlige anskaffelser» er utdaterte og må oppdateres.
Revisor vurderer at Meløy kommune i noen grad har oppfylt kriteriet om å gi ansatte opplæring/veiledning i gjennomføring av risikoanalyser og kontrollhandlinger samt å gi fortløpende informasjon ved endringer i regelverk og i organisasjonen.

Revisor vurder at Meløy kommune har oppfylt kriteriet om å vektlegge kunnskap om økonomisk internkontroll ved rekruttering til stillinger som er tillagt oppgaver og ansvar på feltet.

Revisor har funnet at det ikke utarbeides kompetanseplaner, og revisors vurdering er dermed at Meløy kommune ikke har oppfylt kriteriet tilknyttet kompetanseplaner.

Svar på følgende problemstillinger:

Problemstilling 1

- ***I hvor stor grad er det tilfredsstillende grunnlag for økonomisk styring i Helse og velferdssektoren?***
    - ✓ ***På bakgrunn av våre funn og vurderinger, er revisors konklusjon at Meløy kommune i stor grad har økonomistyring i henhold til gjeldende regelverk***

Problemstilling 2

- ***I hvor stor grad er økonomistyringen i Helse og velferdssektoren tilfredsstillende?***
  - ✓ ***På bakgrunn av våre funn og vurderinger er revisors konklusjon at Meløy kommune i stor grad, men ikke fullt ut, har skriftliggjorte rutiner og retningslinjer i forbindelse med økonomisk internkontroll.***

Problemstilling 3

- ***I hvor stor grad sikrer Meløy kommune at ansatte har kompetanse til å ivareta oppgaver innenfor økonomistyring og økonomisk internkontroll?***
  - ✓ ***På bakgrunn av våre funn og vurderinger er revisors konklusjon at Meløy kommune i god grad treffer tiltak for å sikre at ansatte får vedlikeholde og utvikle sin kompetanse til å ivareta god økonomisk internkontroll og god økonomistyring.***

3.2 Anbefalinger

Meløy kommune:

- Bør oppdatere Kommunale retningslinjer og veileder for offentlige anskaffelser
- Bør utarbeide rutinebeskrivelser for gjennomføring av økonomiske risikovurderinger.
- Bør utarbeide kompetanseplaner/opplæringsplaner

4 Kommunedirektørens uttalelse

Kommunedirektørens kommentar ligger som vedlegg 1 til denne rapporten.

Revisjonen har ingen kommentarer til Kommunedirektørens uttalelse

5 Litteratur og kildereferanser

Lover og forskrifter

- Kommuneloven
- Prop. 46 L (2017-2018) Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)
- NOU 2016: 4 Ny kommunelov
- Lov 25.09.1992 nr. 107 Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)
- Forskrift 15.12.2000 nr.1423 om årsbudsjett (for kommuner og fylkeskommuner) (budsjettforskriften)
- COSO-rapport1: Internkontroll – et integrert rammeverk, 2013-utgaven
- Norges Kommunerevisorforbund: "Kommunal revisjonsmetodikk" (3.utgave 2005)
- Kommunal- og regionaldepartementet: "85 tilrådingar for styrkt eigenkontroll i kommunane" (Rapport 15. desember 2009)
- Kommunal- og regionaldepartementet R 5992 "Internkontroll i norske kommuner" av Agenda Utredning & Utvikling AS 28. mai 2008

Dokumenter

- Meløy kommune sitt Økonomireglement, Nytt 28.10.2021 sak 72/21
- Meløy kommune sitt Økonomireglement,
- Meløy kommunes delegeringsreglement
- Meløy kommune sitt:
    - Årsregnskap 2018-2019-2020
    - Årsbudsjett 2018-2019-2020
    - Årsmeldinger 2018-2019-2020

  - Økonomiplan 2018-2019-2020
  - Økonomimeldinger 1 og 2 årene 2018-2019-2020
- Rutinebeskrivelse for årshjulet
- Reglement for attestasjon og anvisning
- Kommunale retningslinjer og veileder for offentlige anskaffelser for Meløy kommune
- Mal for månedlig rapportering i Helse og Omsorg
- Kommunedelplan for helse, omsorg og velferd 2019 – 2026
- Index Meløy 2020
- Fremtidsbudsjett for Meløy kommune

Tabelloversikt

Tabell 1 Regulert budsjett og faktiske utgifter i Meløy kommune, 2018-2020 (tall i 1000)...21

Tabell 2 Kommunestyrets behandling av budsjett og økonomiplan i perioden 2018-2020 i Meløy kommune 26

Tabell 3 - Saksbehandling Tertialrapporter 2018-2020 32

Figuroversikt

Figur 1 - Befolkning fordelt på aldersgrupper - (Index Meløy 2020)....11

Figur 2 - Befolkning fordelt på aldersgrupper - (Index Meløy 2020)....11

Figur 3 - Komponenter i interkontroll - COSO 15

Figur 4 - Organisasjonskart - Meløy kommune....19

Figur 5 - Oversikt virksomhetsområder - Helse og Velferd - Meløy kommune 20

Figur 6 Netto Avvik Helse og velferd 2018, 2019 og 2020 (tall i 1000)....22

6 Vedlegg

Vedlegg 1. Høringssvar fra kommunedirektøren

Kommunedirektørens uttalelse

Kommunedirektøren vil innledningsvis påpeke viktigheten med forvaltningsrevisjoner og fremheve nytten slike revisjoner har for videreutvikling av Meløy kommune. Denne forvaltningsrevisjonen er særlig viktig i det pågående arbeidet med økonomisk bærekraft.

Meløy kommune vedtok i 2019 Utviklingsprogram Meløy 2019-2025 der økonomisk bærekraft er en av tre bærekraftsområder. Økonomisk bærekraft handler om å styrke Meløy kommunes økonomiske framtid gjennom helhetlig økonomistyring og digitalisering. Kommunedirektøren har derfor sett frem til å få en vurdering av økonomisk styring og internkontroll i Helse og Velferd.

Helse og velferd er det største tjenesteområdet i kommunen, og også det området med en kompleks budsjettering og økonomistyring på grunn av forholdet mellom lovpålagte tjenester, vedtak på individnivå, tjenestenivå vi skal ha i kommunen, høyt sykefravær, rekrutteringsutfordringer som medfører dyr innleie av ressurser og målet om økonomisk bærekraftige tjenester.

Når det gjelder digitalisering, herunder automatisering av oppgaver, så har vi igangsatt en omfattende bytting av verktøyene våre. Implementering av ny ERP ble igangsatt til tross for at vi i oppstarten av dette omfattende prosjektet ble sterkt preget av Covid-19 hvor det ikke ble mulig å gjennomføre organisasjonsutviklingen som var planlagt parallelt. Vi har derfor, som rapporten påpeker, fortsatt behov for oppdatering av rutiner, utvikling av kompetanseplaner og opplæring i verktøyene. Det siste særlig ut i organisasjonen. Kommunedirektøren synes imidlertid det er svært positivt at det vises hvor godt arbeid som er gjort allerede i denne transformasjonen, og særlig det arbeidet økonomiavdelingen har gjort for å forbedre økonomistyringen gjennom styring av roller og ansvar.

Kommunedirektøren har igangsatt et lederprogram som er en kombinasjon av lederutvikling og lederopplæring innen ulike lederansvar. I dette er blant annet budsjettarbeid, analyse og økonomistyring, og internkontroll. Det er vesentlig å ha en sterk ledelseslinje og lik praksis for å sikre god økonomistyring og internkontroll. Lederprogrammet varer til juni 2022. Det er i tillegg et verktøy for medarbeiderskap i den nye ERPløsningen der det blant annet vil bli kartlagt kompetansegap som igjen vil være grunnlag for utvikling av kompetanseplaner. Dette arbeidet igangsettes med både ledersamtaler og medarbeidersamtaler i 1.kvartal 2022. Det vil imøtekomme rapportens anbefalinger om å få på plass kompetanseplaner.

I tillegg har kommunen tatt i bruk Stratsys som styring og rapporteringsverktøy i den nye ERPløsningen. Det vil gi enda bedre styring og tilbakerapportering til både administrativt og

politisk nivå. Kommunedirektøren er imidlertid bekymret for det å ha tilstrekkelig med ressurser til å fortsette utviklingsarbeidet i en krevende driftssituasjon.

Kommunedirektøren er oppmerksom på behovet for å utarbeide nye retningslinjer for innkjøp, blant annet i sist møte med kommunens revisor. Økonomikontoret er omorganisert i to team, analyse og økonomistyring og regnskap og innkjøp. Og det er i den siste rekrutteringen til sistnevnte team tydeliggjort innkjøpsoppgaver. Denne ressursen tiltrer i februar 2022 og det vil da bli igangsatt et arbeid med disse retningslinjene.

Meløy kommune har behov for å øke kompetansen og kapasiteten på internkontrollarbeidet, dokumentasjon og risikovurderinger på flere områder, herunder også økonomiområdet som det påvises i rapporten. Kommunedirektøren har tydeliggjort for politisk ledelse at det er behov for å styrke fellestjenestene med kvalitetsrådgiver. Det vil bli arbeidet videre med i Omstillingsprogram Meløy 2025 som er nylig vedtatt.

Vedlegg 2. Utledning av revisjonskriterier

Problemstillinger

Problemstilling 1

I hvor stor grad er det tilfredsstillende grunnlag for økonomisk styring i Helse og omsorgssektoren?

Vurderinger i forhold til:

planer og styringsrammer, beslutningsgrunnlaget skal være tilfredsstillende utredet og budsjetteringen skal være realistisk o.l. Avvik, tilleggsbevilgning, korrigerende tiltak o.l.

Problemstilling 2

- ***I hvor stor grad er økonomistyringen i Helse og omsorgssektoren tilfredsstillende?***

Vurdering i forhold til:

Dette går på rutiner som sikrer god fremdrift, ressursbruk og økonomi.

Frekvens på oppfølging økonomi

Ansvarsforhold oppstrøms og nedstrøms på rapportering.

Problemstilling 3

- ***I hvor stor grad sikrer Meløy kommune seg for at ansatte har kompetanse til å ivareta oppgaver innenfor økonomistyring og økonomisk internkontroll?***

Revisjonskriterier og utledende revisjonskriterier

Revisjonskriterier

Revisjonskriterier er krav, normer og/eller standarder som kommunens praksis på det reviderte området skal vurderes i forhold til. Revisjonskriterier kan utledes fra lover, forskrifter, lovforarbeider, administrative og faglige retningslinjer, statlige føringer, lokale reglementer, teori og lignende. For problemstillingene i denne undersøkelsen har vi utledet revisjonskriterier fra følgende kilder:

- Kommuneloven
- NOU 2016: 4 Ny kommunelov
- Forskrift 06.07.2019 nr. 714 om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv.
- Forskrift 15.12.2000 nr.1423 om årsbudsjett (for kommuner og fylkeskommuner) (budsjettforskriften)
- Kommuneloven § 28 (ROBEK)
- Prop. 46 L (2017-2018) Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)
- Lov 25.09.1992 nr. 107 Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)
- COSO-rapport1: Internkontroll – et integrert rammeverk, 2013-utgaven
- Norges Kommunerevisorforbund: “Kommunal revisjonsmetodikk” (3.utgave 2005)
- Kommunal- og regionaldepartementet: “85 tilrådingar for styrkt eigenkontroll i kommunane” (Rapport 15. desember 2009)
- Kommunal- og regionaldepartementet R 5992 “Internkontroll i norske kommuner” av Agenda Utredning & Utvikling AS 28. mai 2008

Utledning av revisjonskriterier for problemstilling 1:

I og med at denne forvaltningsrevisjonen er gjennomført i perioden 2018-2020, det vil si før ny kommunelov er trådt i kraft, vil revisjonskriteriene knyttet til dette prosjektet i stor grad forholde seg til regelverket i gammel kommunelov. Når det kommer til revisjonens anbefalinger så vil disse forholde seg til de endringer som er vedtatt i ny kommunelov. Interkontrollparagrafene i kapittel 25 i ny kommunelov skal etter planen tre i kraft fra 01.01.2021.

Etter tidligere kommunelov 25.09.1992 nr. 187 om kommuner og fylkeskommuner (heretter kommuneloven) § 23 nr. 2, skal kommunedirektøren i kommunen sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instrukser og at den er gjenstand for betryggende kontroll. Det administrative sjefsansvaret som påhviler kommunedirektøren omfatter også regnskaps- og kassererfunksjonen, herunder å sørge for at det etableres tilfredsstillende rutiner for økonomistyringen. Økonomistyring tar utgangspunkt i sentrale dokumenter som årsbudsjett og økonomiplan. Disse må være realistiske for at kommunen skal ha god økonomistyring i tråd med regelverket.

Forslag fra fire store organisasjoner i USA innenfor regnskap, revisjon og finans til ny, felles definisjon for intern kontroll. COSO står for The Committee of the Sponsoring Organizations of the Treadway Commission

2 Ot. prp. nr. 42 (1991-1992) s. 277

Økonomiplan og budsjett

Kommuneloven § 44 pålegger kommunestyret å vedta rullerende økonomiplan for minimum de fire neste årene én gang i året. Økonomiplanen skal omfatte hele kommunens virksomhet og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden. Av dette utleder vi at kommunedirektøren skal legge frem for kommunestyret forslag til realistisk økonomiplan for de neste fire årene. Økonomiplanen skal omfatte hele kommunens virksomhet. Det følger videre av kommuneloven §§ 45 og 46 at kommunestyret innen årets utgang skal vedta budsjett for kommende kalenderår som

omfatter hele kommunens virksomhet. Årsbudsjettet er en bindende plan for kommunens midler og anvendelsen av disse i budsjettåret, og kommunen kan som hovedregel ikke foreta utbetalinger eller pådra seg utgifter som ikke er innarbeidet i budsjettet. Årsbudsjettet skal være realistisk og fastsettes på grunnlag av de inntekter og utgifter som kommunen kan forvente i budsjettåret. Av dette utleder vi at kommunedirektøren skal fremlegge forslag til realistisk årsbudsjett for Meløy kommune som fastsettes på grunnlag av de inntekter og utgifter som kommunen kan forvente i budsjettåret.

Det følger av kommuneloven § 47 nr. 2 at dersom det skjer endringer i løpet av budsjettåret som kan få betydning for de inntekter og utgifter som årsbudsjettet bygger på, skal kommunedirektøren gi melding til kommunestyret. Dersom en overskridelse etter kommunedirektørens vurdering ikke kan dekkes inn i løpet av året, skal kommunedirektøren legge frem sak om budsjettendring til kommunestyret. Ifølge Forskrift om årsbudsjett for kommuner og fylkeskommuner § 10 skal administrasjonen gjennom budsjettåret legge fram rapporter for kommunestyret som viser utviklingen i inntekter og innbetalinger og utgifter og utbetalinger sammenlignet med det vedtatte årsbudsjettet. Bestemmelsen angir også at dersom kommunedirektøren finner rimelig grunn til å anta at det kan oppstå nevneverdige avvik i forhold til vedtatt eller regulert årsbudsjett, skal det i rapportene til kommunestyret foreslås nødvendige tiltak. Av merknadene til denne bestemmelsen fremkommer det at med «tiltak» siktes det ikke alene til justeringer i de oppførte inntekter og bevilgninger for å sikre/opprettholde kravene til balanse i årsbudsjettet, men også til mulige tiltak innenfor budsjettrammene. Det eksemplifiseres med justering av måltall, tjenesters innhold osv.

Budsjettforskriften stiller ikke nærmere krav til hvordan rapporteringen skal gjennomføres, og den praktiske løsningen er derfor opp til den enkelte kommune. Meløy kommunes økonomireglement har bestemmelser om økonomisk rapportering. Økonomireglementet ble vedtatt i kommunestyret i møte 19.12.2012. Etter pkt. 2.1 skal kommunestyret i løpet av året behandle tertialrapporter i juni, oktober og desember. I tertialrapportene skal det fremgå om virksomheten holdes innenfor de vedtatte budsjettrammer. Dersom dette ikke er tilfelle, fremgår det av økonomireglementet at det må settes i verk tiltak for å gjenvinne budsjettbalansen.

På grunnlag av ovenstående gjennomgang av relevante kilder utleder vi følgende revisjonskriterier for problemstilling 1:

- *Administrasjonen skal årlig legge frem for kommunestyret forslag til realistisk økonomiplan for de neste fire årene.*
- *Administrasjonen skal årlig legge frem for kommunestyret forslag til realistisk årsbudsjett som fastsettes på grunnlag av de inntekter og utgifter som kommunen kan forvente i budsjettåret.*
- *Administrasjonen skal gjennom budsjettåret legge frem rapporter for kommunestyret som viser utviklingen i inntekter og utgifter sammenlignet med vedtatt årsbudsjett. Det skal minst legges frem tertialrapporteringer pr. 30. april og 30. august.*
- *Administrasjonen skal gi melding til kommunestyret dersom det skjer endringer i løpet av budsjettåret som kan få betydning for årsbudsjettets grunnlag. Dersom det er rimelig grunn til å anta at det kan oppstå nevneverdige avvik, skal det foreslås nødvendige tiltak.*

Utledning av revisjonskriterier for problemstilling 2.

Kommunens plikt til å ha økonomisk internkontroll utledes også av kommuneloven § 23 nr. 2. Som tidligere nevnt pålegges kommunedirektøren i denne bestemmelsen å sørge for at administrasjonen driver i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instrukser, og at den er gjenstand for betryggende kontroll. I samme bestemmelse pålegges kommunedirektøren å påse at de saker som legges frem for folkevalgte organer er forsvarlig utredet, og at vedtak blir iverksatt. God internkontroll bidrar til å sikre realisering av målene for kommunens virksomhet. Internkontrollen skal også sikre kommunen mot uønskede hendelser og uutnyttede muligheter.

Lovverket inneholder imidlertid ingen klare autorative krav til innholdet i internkontrollen, herunder hva som er gode rutiner og retningslinjer for økonomisk internkontroll. Vi må derfor utlede en foretrukket praksis som kan anses egnet for å sikre etterlevelse av kommuneloven § 23 nr. 2 om betryggende kontroll. Opp mot denne foretrukne praksisen kan vi så vurdere Meløy kommunes økonomiske internkontroll.

I utledningen av foretrukket praksis på området, tar vi utgangspunkt i den såkalte COSO-modellens definisjon av intern kontroll, som Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) i "Kommunal revisjonsmetodikk" har oversatt til:

"Intern kontroll er en prosess igangsatt og gjennomført av virksomhetens styre, ledelse og ansatte. Den utformes for å gi rimelig grad av sikkerhet for måloppfyllelse innen følgende områder:

- Målrettet og kostnadseffektiv drift
- Pålitelig ekstern regnskapsrapportering
- Overholdelse av gjeldende lover og regler"

Internkontroll er i henhold til COSO-modellen rettet mot oppnåelse av målsettinger, den er et middel for å nå et mål, den utøves av mennesker på alle nivå i organisasjonen, den kan tilpasses virksomhetens struktur og den kan gi rimelig grad av sikkerhet til virksomhetens ledelse. COSO- modellen beskriver fem integrerte komponenter som til sammen kan gi god internkontroll:

- Internt kontrollmiljø, som omfatter standarder, prosesser og strukturer som danner grunnlaget for å ivareta internkontroll. Organisasjonens - og menneskenes individuelle - egenskaper og integritet, etiske verdier, holdninger og kompetanse er avgjørende for kontrollmiljøet.
- Risikovurdering, som omfatter kartlegging, analyse og handtering av risikoen for at organisasjonen ikke vil nå målene for virksomheten og aktivitetene. Risikovurdering er en dynamisk og gjentakende prosess, og en forutsetning for risikovurdering er at det er etablert målsettinger for virksomheten.

- Kontrollaktiviteter, som er handlinger etablert gjennom retningslinjer og prosedyrer som, når de blir iverksatt, bidrar til å redusere risiko og øke sannsynligheten for måloppnåelse.
- Informasjon og kommunikasjon, som dreier seg om systemer for å fange opp og utveksle nødvendig informasjon for å utføre, styre og kontrollere virksomhetens aktiviteter
- Overvåking (oppfølging), som skal se til at fastsatte prosedyrer og rutiner følges, slik at nødvendige handlinger eller endringer blir gjennomført

Den 15.12.2009 la ei arbeidsgruppe oppnevnt av Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) fram rapporten fra sitt arbeid med å foreslå tiltak for å styrke egenkontrollen i kommuner og fylkeskommuner. Arbeidsgruppa på ti medlemmer bestod av ordførere, rådmenn, kontrollutvalgs- ledere, fagdirektør DnR3, daglig leder NKRF4, seniorrådgiver KRD/kommunalavdelinga og førsteamanuensis HiO5. Fire medarbeidere fra KRD utgjorde sekretariatet. Arbeidsgruppa og sekretariatet representerer stor faglig tyngde, og revisor legger til grunn deres rapport fra arbeidet som en autoritativ kilde i det foreliggende prosjektet. Rapporten "85 tilrådingar for styrkt eigenkontroll i kommunane" viser til COSOs definisjon av intern kontroll og kommer med 27 forslag som vedrører kommunedirektørens internkontrollansvar. Vi bruker noen av arbeidsgruppas forslag for å utlede revisjonskriterier til forvaltningsrevisjon av kommunens rutiner og retningslinjer for økonomisk internkontroll.

På grunnlag av ovenstående, og med spesiell henvisning til tilrådingene 14, 16-20, 27-29, og 31-32 i rapporten "85 tilrådinger for styrkt eigenkontroll i kommunane", legger vi til grunn at kommunenes skriftlige rutiner og retningslinjer for økonomisk internkontroll bør oppfylle følgende "krav" for å anses som tilstrekkelige.

Kommunen bør formalisere kontrollene og i stor grad dokumentere internkontrollen skriftlig. Dette forstår revisor som ei tilråding om å lage rutinebeskrivelser som angir hvilke konkrete kontrollhandlinger som skal utføres og på hvilket stadium i prosessene, samt at de viktigste av de faktisk utførte kontrollhandlingene bør dokumenteres skriftlig. Av viktige kontroller

som etter revisors vurdering bør dokumenteres, er avstemminger av balansekonti, og mellom økonomi- systemet og forsystemer, f. eks innafor lønn og fakturering. Kommunen tilrås også å basere sine interne kontrollaktiviteter på risikovurderinger. Med risiko forstår vi i denne sammenhengen sannsynlighet for at det oppstår feil på et område, med manglende eller mangelfull måloppnåelse, uønskede hendelser og/eller uutnyttede muligheter som mulige konsekvenser.

Kommunen bør ha oppdaterte dokumenter som viser roller og ansvar, herunder kontrollansvar på området økonomisk internkontroll. Det er også nødvendig å sikre arbeidsdelinga ved utforming og utføring av kontrollene, dvs. at en og samme person ikke skal utføre både aktiviteten og kontrollen. Dette innebærer bl.a. å fordele ansvar og myndighet for attestasjon og anvisning av utgifter og utbetalinger på kommunens vegne. Revisjonen ser det også som en god etisk praksis og god forvaltningsskikk å se til at de ansvarlige for aktiviteten og kontrollen/attestasjon og anvisning ikke står i inhabilitetsforhold til hverandre. Konkrete habilitetsspørsmål blir ikke gjenstand for vurdering i denne rapporten, og revisor begrenser seg til å undersøke hvorvidt kommunen har rutiner for å sikre at det ikke oppstår habilitetsproblematikk i forbindelse med den økonomiske internkontrollen.

Når det gjelder innkjøpsområdet spesielt, bør kommunen ha skriftlige retningslinjer som viser hvilke anskaffelsesprosedyrer som er tillatt avhengig av verdien på anskaffelsen og gjeldende terskelverdier i regelverket. Retningslinjene bør inneholde tydelige definisjoner på ansvar og roller i anskaffelsesprosessen, spesielt hvilke innkjøp resultatenhetene kan utføre og i hvilke tilfeller rådmannens stabs-/støttefunksjoner må involveres, enten med gjennomføring av anskaffelsen eller som rådgiver overfor enhetene. Ansvaret for kontrollaktiviteten i innkjøpsprosessen må også inngå i de skriftlige retningslinjene. Kommunen bør ha et system for kontraktsoppfølging som kan handtere endringsordre og tilleggsarbeid, med særskilte krav knyttet til kontrollaktiviteter. Kommunen må videre ha skriftlige rutiner for kontrollaktiviteter knyttet til bestilling, varemottak og utbetaling, blant annet slik at fakturaer kontrolleres mot kontraktsvilkår, bestilling og faktisk levering. Arbeidsdelinga må sikres i de skriftlige rutinene på en måte som forhindrer at samme person mottar varen og kontrollerer mot bestilling, attesterer og/eller anviser faktura.

Også AGENDA-rapporten "Internkontroll i norske kommuner" vektlegger klar ansvarsdeling. Rapporten refererer funn fra undersøkelser om bl.a. rådmenns forståelse og praktisering av begrepet "betryggende kontroll" i kommuneloven § 23 nr. 2. Her er et tydelig delegasjonssystem fremhevet som viktig, med system for attestasjon mv. Når det gjelder utforming av regelverk og rutiner som skal utgjøre et godt grunnlag for kontroll, vektlegger intervjuede kommuner at de interne reglene skal være enkle og operative. Med dette forstår revisor at de skriftlige rutinene bør være enkle og gi konkrete og praktiske anvisninger på hvilke kontrollhandlinger som skal utføres av hvem og på hvilke stadier i prosessene.

På grunnlag av ovenstående utleder vi følgende revisjonskriterier for problemstilling 2:

Meløy kommune bør:

- *Ha oppdaterte dokumenter som viser fordeling av roller og ansvar, herunder kontrollansvaret på området økonomisk intern kontroll, som er egnet til å sikre at:*
  - Samme person ikke er ansvarlig for både aktiviteten og kontrollen
  - Samme person ikke attesterer og anviser en utgift/utbetaling
  - Det ikke hefter inhabilitet ved de involverte ansatte i internkontrollaktivitetene
  - Det gjennomføres risikovurderinger som skriftlig gjøres og legges til grunn for interne kontrollaktiviteter
- *Ha skriftlige rutinebeskrivelser som er praktisk anvendbare og angir hvilke konkrete kontrollhandlinger som skal utføres av hvem og når på områdene:*
  - Utgifter
  - lønn
  - kjøp av varer og tjenester
  - overføringer til andre
  - Inntekter
  - fakturering av varer og tjenester
  - oppfølging av fordringer (herunder offentlige tilskudd og refusjoner)

- På innkjøpsområdet å ha skriftlige retningslinjer som:
  - skiller mellom ulike anskaffelser (varer-, tjenester og bygge- og anleggsarbeid)

- har oppdaterte beløpsgrenser som avgjør tillatte anskaffelsesprosedyrer
- definerer ansvar og roller, spesielt hvilke innkjøp sektorene/virksomhetene kan utføre selv og i hvilke tilfeller rådmannens stab/støttefunksjoner må involveres
- tydeliggjør ansvaret for kontrollaktiviteten i innkjøpsprosessen
- handterer endringsordrer og tilleggsarbeid
- angir rutiner for kontrollaktiviteter knyttet til bestilling, varemottak og utbetaling

Utledning av revisjonskriterier for problemstilling 3

For å vurdere kommunens arbeid med å sikre de ansatte nødvendig kunnskap for å kunne utføre økonomisk internkontroll, må vi utlede en foretrukket praksis. Også på dette området slutter vi oss til anbefalingene som framkommer i rapporten fra KRDs arbeidsgruppe, *«85 tilrådingar for styrkt eigenkontroll i kommunane».* Med henvisning til tilrådingene nr. 15, 21 og 23 utleder vi at ansatte med ansvar for økonomisk internkontroll bør gis opplæring/veiledning i gjennomføring av risikoanalyser. Kommunen bør ha et system for kompetanseutvikling og –sikring på området. Praktisk vil det si at ansatte bør gis relevant opplæring og informasjon ved regel- og/eller organisasjonsendringer. Ved rekruttering til stillinger som er tillagt oppgaver og ansvar innenfor økonomisk internkontroll, bør kommunen vektlegge kunnskap på feltet i utlysings- og utvelgelses- /tilsettingsprosessen.

På grunnlag av ovenstående utleder vi følgende kriterier for foretrukket praksis vedrørende problemstilling 3:

- Ansatte med ansvar for planlegging og/eller gjennomføring av økonomisk internkontroll bør gis opplæring/veiledning i gjennomføring av risikoanalyser og kontrollhandlinger samt fortløpende informasjon ved endringer i regelverk og/eller organisasjonen
- Kunnskap om økonomisk internkontroll bør tillegges vekt ved rekruttering til stillinger som er tillagt oppgaver og ansvar på feltet.
- Systematisk tilnærming til kompetanseutvikling og – sikring kan inkludere en kompetanseutviklingsplan.

Vedlegg 3 Tilrådninger

Tilrådninger: *Utdrag fra Rapport til Kommunal- og regionaldepartementet: "85 tilrådingar for styrkt eigenkontroll i kommunane" (Rapport 15. desember 2009)*

- Tilråding 14:
  - Administrasjonssjefane bør basere den vidare utviklinga av internkontrollen på ein risikoanalyse.
- Tilrådning 15:
  - Det er behov for rettleiing om gjennomføring av heilskaplege risikoanalysar i kommunane.
- Tilråding 16:
  - Kommunane bør basere seg mindre på uformell kontroll. Ei formalisering vil gjere kommunen mindre sårbar for skifte av personell, endringar i omgivnadene og habilitetskritikk og vil auke det organisatoriske minnet.
- Tilråding 17:
  - Kommunane bør i større grad nytte risikovurderingar i styringa av verksemda og særleg når ein skal definere innretninga på og omfanget av kontrollaktivitetar.
- Tilråding 18:
  - Kommunane bør i samanheng med behovet for auka formalisering av internkontrollen dokumentere internkontrollen i større grad.

- Tilråding 19:
    - Kommunane bør ha, bruke og halde ved like dokument som gjer greie for roller og ansvar. I tillegg bør kommunane i større grad inkludere kontrollansvaret i desse dokumenta.
- Tilråding 20:
    - Kommunane bør sikre arbeidsdelinga ved utforming og utføring avkontrollar. Prinsippet om arbeidsdeling vil seie at ein og same person ikkje skal vere ansvarleg for både aktiviteten og kontrollen.
- Tilrådning 21:
    - Kommunane bør ha ei systematisk tilnærming til kompetanseutvikling og -sikring, gjennom opplæringstiltak og informasjon og ved rekruttering.
- Tilrådning 23:
    - Kommunane bør etablere tiltak som sikrar god løpande informasjon og kommunikasjon til leiarar og medarbeidarar, og som sørgjer for at dei får naudsynt opplæring og kompetanse. Vidare må administrasjonssjefen ta ansvaret for å følgje opp internkontrollen systematisk og reagere ved avvik og brot.
- Tilråding 27:
    - Kommunen bør ha tydelege retningslinjer for anskaffingar som mellom anna skil mellom rammeavtalar, direkteanskaffingar og avrop på rammeavtalar. Retningslinjene bør også ha beløpsgrenser for å skilje mellom ulike typar anskaffingar.

- Tilråding 28:
  - Ansvar og roller i anskaffingsprosessen må definerast tydeleg. Særleg er det viktig å vere tydeleg på kva for anskaffingar som kan gjerast av resultateiningane sjølve, og kva for nokre som skal gjerast av staben. Det må òg definerast i kva tilfelle staben skal involverast undervegs.
- Tilråding 29:
  - Ansvaret for anskaffingsprosessen bør vere tydeleg. Det vil seie ansvaret for policy og rutinar så vel som ansvaret for kontrollar for å sikre etterleving av prosesskrav og avtalar som kommunen har inngått.
- Tilråding 31:
  - Kommunen bør lage eit system for kontraktsoppfølging som kan handtere endringsordrar og tilleggsarbeid. Dette området bør ha særskilde krav til kontrollaktivitetar som reduserer risikoen til eit akseptabelt nivå.
- Tilråding 32:
  - Kommunen må ha kontrollaktivitetar knytte til bestilling, varemottak og utbetaling for å redusere risikoen for korrupsjon, mislegheiter og budsjettoverskridingar. Kommunen bør mellom anna ha rutinar for kontroll av fakturaer mot kontraktsvilkåra, bestilling og faktisk levering. Arbeidsdeling må sikrast.

Salten Kontrollutvalgservice
Postboks 54, 8138 Inndyr

Vår dato:	Jnr	ark
23.11.2021	21/1089	416– 5.3

SAK 31/21

Virksomhetsplan for kontrollutvalget 2022

Saksgang:	Møtedato:
Kontrollutvalget	01.12.2021

Vedlegg:

a) Utkast: Virksomhetsplan 2022 for Meløy kontrollutvalg.

Bakgrunn for saken:
Sak om Virksomhetsplan for 2022 legges frem med bakgrunn i at dette er en aktivitet / sak som skal til behandling i utvalgets siste møte i 2021.

Kommunestyret har det overordnede kontrollansvar for kommunens virksomhet. Kontrollutvalget er kommunestyrets organ for å føre løpende kontroll og tilsyn med forvaltningen på kommunestyrets vegne. Et godt fungerende kontrollutvalg er viktig for å sikre folkevalgt innsyn og kontroll.

Rammebetingelsene for kontrollutvalget blir i stor grad avgjort av kommunestyret, som legger til rette for at kontrollutvalget skal være i stand til å ivareta sine kontroll- og tilsynsoppgaver. For å målrette kontrollutvalgets arbeid er det utarbeidet forslag til en virksomhetsplan. Det legges opp til at planen skal inneholde oversikt over de områder som er prioritert og hvilke kontroll- og tilsynsoppgaver som er planlagt i 2022. Saken legges frem for kontrollutvalget for drøfting og prioritering av utvalgets aktiviteter i 2022.

Forslag til vedtak:
Virksomhetsplan 2022 oversendes kommunestyret med de endringer som kom frem i møtet.

Inndyr, 23. november 2021

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Kontrollutvalget Meløy kommune,

Virksomhetsplan 2022 (utkast)

Jnr 21/xxx Ark 416 1.4

Innholdsfortegnelse

INNLEDNING 3

KONTROLLUTVALGETS SAMMENSETNING 3

KONTROLLUTVALGETS LOVPÅLAGTE OPPGAVER 4

ANDRE OPPGAVER 5

KONTROLL OG TILSYN – BUDSJETT 2022 6

PLAN FOR MØTEVIRKSOMHETEN 2022 7

vedlegg 8

INNLEDNING

Kommunestyrets kontrollansvar:

> Kommunestyret er kommunens øverste organ, og har det øverste ansvaret for å kontrollere kommunens virksomhet.
>
> Kommunestyret kan kreve at enhver sak skal legges fram til orientering eller avgjørelse.
>
> Kommunestyret kan omgjøre vedtak som er truffet av andre folkevalgte organer eller av administrasjonen, hvis disse selv kunne ha omgjort vedtaket. (k.lov § 22-1).

Etter bestemmelsen i kommuneloven § 23-1 har kommunestyret valgt et kontrollutvalg som skal føre løpende kontroll på kommunestyrets vegne.

Den kommunale egenkontrollen som utøves av kontrollutvalget erstatter ikke kommunens internkontroll etter kommunelovens kapittel 25, eller kommunedirektørens ansvar for internkontroll.

KONTROLLUTVALGETS SAMMENSETNING

Valg til kommunens kontrollutvalg ble gjort av kommunestyret i møte den 24. oktober 2019 - sak 62/19, med endringer i møte 21. november – sak 92/19

Medlemmer i kontrollutvalget for perioden 2019 – 2023 er:

Medlem:	Varamedlemmer :
Hans Ove Horsberg Hagen, Sp, leder	1. Kristin Tvenning Hansen, Sp
Bjørg Hansdatter Tinnan, FrP, nestleder	2. Bjørn Kristensen, FrP
Magne Setvik, Sp, medlem	3. Anne Margrethe S. Stormo, Sp
	4. Silje Gundersen, Frp
	5. Bjørnar Brun, Sp

Medlem:	Varamedlemmer :
Bjørn Sleipnes, V, medlem	1. Sture Bang, Ap
Johanne Rasmussen, SV, medlem	2. Jim-Egil Hansen, H
	3. Aud Angell, KrF
	4. Dina Sofie Seljeseth, Ap

KONTROLLUTVALGETS LOVPÅLAGTE OPPGAVER

Kontrollutvalget skal føre løpende kontroll på vegne av kommunestyret.
Kontrollutvalget skal påse at:

a) kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte
b) det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak
c) det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og av selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)
d) vedtak som kommunestyret eller fylkestinget treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp.

Regnskapsrevisjon

Utvalget skal påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte, at regnskapsrevisjonen blir utført i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instrukser og avtaler med revisor, og at regnskapsrevisjonen blir utført av revisorer som oppfyller kravene som blir stilt i lovverket.

Forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres forvaltningsrevisjon av kommunens administrasjon og av selskapene som kommunen har eierinteresser i.
Kontrollutvalget skal lage en plan for gjennomføringen av forvaltningsrevisjoner. Planen skal være basert på risiko- og vesentlighetsvurderinger. Planen vedtas av kommunestyret. Utvalget skal også se til at administrasjonen setter i verk vedtak som er gitt av kommunestyret etter forvaltningsrevisjoner.

Eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal føre kontroll med forvaltningen av kommunens eierskap gjennom eierskapskontroller. Kontrollutvalget skal lage en plan for gjennomføring av eierskapskontrollene, planen skal baseres på risiko- og vesentlighetsvurderinger. Planen vedtas av kommunestyret. Kontrollutvalget skal rapportere om resultatene av kontrollene til kommunestyret. Utvalget skal også se til at administrasjonen setter i verk vedtak som er gitt av kommunestyret etter eierskapskontroller.

Budsjett for kontrollarbeidet

Utvalget setter opp forslag til årsbudsjett for revisjon, sekretariatet og kontrollutvalgets egen drift og sender dette til kommunestyret med anbefaling om vedtak.

Rapportering til kommunestyret

Kontrollutvalget skal rapportere om resultatene av sitt arbeid til kommunestyret.

Uttalelse om årsregnskapet
Kontrollutvalget skal uttale seg om kommunens og kommunale foretak sine årsregnskap og årsberetning.

Annet
Kontrollutvalget kan foreta undersøkelser som det mener er nødvendig.

ANDRE OPPGAVER

Kontakten med kommunestyret
Kontrollutvalget skal arbeide for å få en best mulig kommunikasjon med kommunestyret, både gjennom sakene utvalget oversender, gjennom sin årlige rapportering og ved andre orienteringer om utvalgets virksomhet.

Åpenhet
Kontrollutvalgets møter er åpne og alle har rett til å være til stede under møtene, men med de unntak som følger av kommuneloven § 11-5. Åpenhet er viktig, også om kontrollutvalgets virksomhet. Innenfor rammen av kommunelov og offentlighetslovgivningen, vil utvalget legge til rette for at utvalgets møter i størst mulig grad kan gjennomføres som åpne møter.

Henvendelser fra publikum
Alle henvendelser som kommer inn til sekretariatet blir lagt fram for kontrollutvalget, som tar stilling til om henvendelsen gir grunnlag for undersøkelser og / eller sak med bakgrunn i henvendelsen.

Oppfølging
Kontrollutvalget følger opp vedtak som angår utvalgets arbeid, og vurderer om sekretariatsbistanden tilfredsstiller utvalgets behov.

Utvalgets faglige oppdatering
Medlemmene i kontrollutvalget får tilbud om å delta på faglige samlinger.

Virksomhetsbesøk
For å kunne føre tilsyn med den totale virksomheten er det viktig at kontrollutvalget har ressurser og kjennskap til kommunens forvaltning og tjenester. Det kan være aktuelt å besøke ulike kommunale virksomheter. Besøkene kan også inkludere kommunale foretak og selskap. Virksomhetsbesøkene må tilpasses kontrollutvalgets behov og ressurssituasjon.

Formålet med virksomhetsbesøk er blant annet å:

- Bli kjent med virksomheten, og å gjøre kontrollutvalgets arbeid kjent i kommunen.
- Undersøke generelt om krav til internkontroll er kjent i virksomheten og om sentrale føringer knyttet til for eksempel de etiske retningslinjer er kommunisert

- Fremskaffe informasjon om utvalgte områder som for eksempel HMS, offentlige anskaffelser og lignende ved å få orientering om og innsyn i system og rutiner
- Få innspill til kontrollutvalgets risikoanalyser og planarbeid

Høring

Kontrollutvalget har i henhold til kommuneloven en rett og plikt til å gjennomføre kontrollmessige undersøkelser og evalueringer innenfor kommunens ansvarsområde. Kontrollutvalget kan gjennomføre høringer. Høringer finner sted i forbindelse med møter i kontrollutvalget, der kontrollutvalget i møte skaffer seg informasjon i en sak ved å be bestemte personer om å uttale seg muntlig, på spørsmål fra medlemmene. Hensikten med høring er å skaffe seg direkte informasjon fra aktørene i saken for å klarlegge saksforholdet så godt som mulig.

Det er ikke planlagt høringer i kontrollutvalget i 2022. Kontrollutvalget gjennomfører høring ved behov.

Rapportering

Kontrollutvalget utarbeider årsrapport til kommunestyret om sin virksomhet.

Rapporter fra gjennomførte forvaltningsrevisjonsprosjekter og eierskapskontroller rapporteres fortløpende i egne saker til kommunestyret.

Skriftlige påpekninger fra revisor, jfr kommuneloven § 24-7, kan vurderes særskilt rapportert til kommunestyret.

Høringsuttalelser

Kontrollutvalget skal i offentlige høringssaker som vedrører kontrollfunksjonen spesielt, avgi uttalelse til kommunestyret, i saker der kommunestyret selv avgir høringsuttalelse på vegne av kommunen.

Kontrollutvalgets arkiv

Kontrollutvalget skal ha eget sak/arkiv system og sekretariatet ivaretar på vegne av kontrollutvalget det daglige arkivarbeidet, etter arkivloven med forskrifter.

KONTROLL OG TILSYN- BUDSJETT 2021

Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontrollutvalget. Budsjettet ble behandlet av kontrollutvalget i møte 18.10.2020 – sak 24/21. Budsjettet legger rammer for kontrollutvalgets egen aktivitet og kostnadene til revisjon og sekretariat. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme er på kr 1 202 000.

PLAN FOR MØTEVIRKSOMHETEN I 2022

Kontrollutvalgets møteplan for 2022 fastsettes i førstkommende møte. Det legges opp til møter i

Januar
Mars
Mai (uttalelse til regnskap for kommunen og kommunalt foretak)
September
November

Ytterligere møter settes opp ved behov.

Kontrollutvalgets årsplan 2022	**Møter**				
Aktiviteter og saker	1	2	3	4	5
Protokoll	X	X	X	X	X
Orienteringer fra revisjon og sekretariat	X	X	X	X	X
Rapport fra forvaltningsrevisjon					X
Bestilling forvaltningsrevisjon		X			
Rapport fra eierskapskontroll					X
Oppfølgning av kommunestyrets vedtak vedr forvaltningsrevisjon Elevenes psykososiale miljø	X				
(Oppfølgning av kommunestyrets vedtak vedr eierskapskontroll Meløy Arbeidstreningssenter AS)	X				
Oppfølgning av kommunestyrets vedtak vedr forvaltningsrevisjon barnevern			X		
Oppfølgning av kommunestyrets vedtak vedr forvaltningsrevisjon Økonomistyring				X	
Orientering fra revisor om overordnet revisjonsstrategi					X
Revisors rapportering fra etterlevelseskontroll			X		
Orientering om status for kommunens økonomi	X			X	
Uttalelse til kommuneregnskapet 2021		X			
Uttalelse til særregnskap 2021 for kommunalt foretak		X			
Redegjørelse fra administrasjonen i aktuelle saker	X	X	X	X	X
Virksomhetsbesøk			(X)		
Revisors erklæring om egen uavhengighet				X	
Utarbeidelse av virksomhetsplan 2023					X
Kontrollutvalgets årsrapport 2022					X
Møteplan 2023					X
Budsjett for kontroll og tilsyn 2023				X	

Salten Kontrollutvalgservice
Postboks 54, 8138 Inndyr

Vår dato:	Jnr	ark
23.11.2021	21/1090	416– 5.3

SAK 32/21

Orienteringer fra revisjon og sekretariat

Saksgang:	Møtedato:
Kontrollutvalget	01.12.2021

Vedlegg:

a) Meløy kommune, formannskapet, 18.11.2021: Saksfremlegg Rapport forvaltningsrevisjon: Ettervern i barnevernstjenesten
b) Meløy kommune, formannskapet, 18.11.2021: Saksprotokoll Rapport forvaltningsrevisjon: Ettervern i barnevernstjenesten

Bakgrunn for saken:
Kontrollutvalget gis orienteringer fra revisjon og sekretariat om status når det gjelder arbeidet med kontroll og tilsyn.

Vedleggene er begge fra formannskapets behandling / innstilling til kommunestyret i sak om forvaltningsrevisjon. Behandlingen er ikke i samsvar med kommuneloven med tilhørende forskrifter.

Inndyr, 23. november 2021

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler:	Wivi Andersen Severinsen	Arkiv: 033
Arkivsaksnr.:	21/1719	

/	Formannskapet	18.11.2021
/	Kommunestyret	09.12.2021

Rapport forvaltningsrevisjon: Ettervern i barnevernstjenesten

Kommunedirektørens innstilling

1. Forvaltningsrevisjonsrapporten Ettervern i barnevernstjenesten er forelagt kommunestyret i Meløy og tas til etterretning.

2. Kommunestyret ber kommunedirektøren merke seg rapportens anbefalinger.

3. Kommunestyret vil særlig trekke frem .....

Bakgrunn

Kommunestyret vedtok i sin sak 91/20 Plan for forvaltningsrevisjon 2020- 2023. Etter innstilling fra kontrollutvalget ble følgende prioriterte områder for forvaltningsrevisjon vedtatt:

1. Ledelse og styring, internkontroll (bestilt)
2. Barnevern, inkludert ettervern (til behandling)
3. Måloppnåelse / kvalitetssikring ved omstilling
4. Sykefraværsoppfølging
5. Økonomistyring
6. Oppfølgning av kommunestyrets vedtak

Kommunestyret delegerte i samme vedtak myndighet til kontrollutvalget til å foreta endringer og omprioriteringer i planene, samt til å kunne definere og avgrense konkrete prosjekter innenfor de utvalgte områdene i planen.

Ettervern:
Bufdir (Barne- ungdoms-, og familiedirektoratet) beskriver ettervern på følgende vis: «*Barnevernstjenesten skal tilby barn som har hatt barnevernstiltak fram til de fyller 18 år, tilbud om ettervern fram til den unge er fylt 23 år.*

Når ungdommen selv samtykker til tilbudet om ettervern, skal tiltak som er iverksatt for barnet fylte 18 år, opprettholdes eller erstattes av andre tiltak frem til den unge har fylt 23 år. (Barnevernlovens § 1-3 annet ledd)

Målet med ettervern er å gi ungdommen hjelp på veien til selvstendighet.

Aktuelle tiltak kan for eksempel være psykososial støtte, eller mer praktisk hjelp når det gjelder bolig, utdanne/se, jobb, økonomi og sosialt nettverk. Ettervern kan hjelpe den unge til å mestre overgangen fra et liv med oppfølging av barnevernstjenesten eller fosterfamilie til en selvstendig tilvære/se.

Vedlagte rapport inneholder resultatet av revisors undersøkelser. Revisor opplyser at det har gått med 300 timer til utarbeidelse av rapport, hvilket er i samsvar med den ressursbruk det var lagt opp til ved bestilling.

Formålet med forvaltningsrevisjonen har vært å få svar på om barneverntjenesten i Meløy kommune overholder regler og retningslinjer, sørger for at alle som har rett til det får tilbud om ettervern og at ettervernet planlegges og gjennomføres på en måte som er egnet til å gi brukerne tilstrekkelig oppfølging.

For å belyse dette har revisor foretatt undersøkelser i forhold til følgende problemstilling:

1. I hvilken grad leverer Meløy kommunes barneverntjeneste tilfredsstillende ettervern i henhold til gjeldende retningslinjer?

Rapporten er basert på gjennomgang av skriftlig dokumentasjon, intervju med barnevernsleder, to saksbehandlere og en innleid konsulent. teamledere. Revisor har foretatt eget utvalg / stikkprøver av 6 mapper hvor brukerne har eller har hatt ettervern. I tillegg er det gjennomført spørreundersøkelse blant 28 brukere født mellom 1998 og 2003.

Revisjonskriterier (krav og forventinger som kan stilles til den funksjon/aktivitet som undersøkes av revisjonen) er utledet fra bl.a følgende: Barnevernsloven, rundskriv om tiltak for ungdom over 18 år, kommunens egne retningslinjer, kommuneloven, forvaltningsloven og alminnelig praksis på området. En fullstendig utledning av revisjonskriterier finnes i eget vedlegg til rapporten, side 68-72.

Saksutredning

Revisors funn og vurderinger: 1. I hvilken grad leverer Meløy kommunes barneverntjeneste tilfredsstillende ettervern i henhold til gjeldende retningslinjer?

Spesifisert revisjonskriterium: 1. Meløy kommune skal ha nødvendige rutiner for ettervern. Revisors vurdering: Etter revisors syn er kunnskap om ettervern, regelverk og rutiner gode hos de ansatte. *Revisor mener det har skjedd mye bra den siste tiden i barneverntjenesten, og at arbeidet med rutiner for ettervern er på riktig vei.* Revisor mener tjenesten har god oversikt og kontroll på dokumentasjon og arkiv. Videre at tjenesten har *nødvendige rutiner for ettervern. Med noen justeringer, konkretisering av hvordan man skal jobbe med ettervern og innarbeiding av rutiner gjennom praksis kan dette området løftes.*

Spesifisert revisjonskriterium: 2. Barneverntjenesten i Meløy kommunen skal gi informasjon til barnet om ettervern i god tid før barnet fyller **18** år.
Revisors vurdering: I revisors intervjuer kommer det frem bl.a at ettervern var noe som ofte kom overraskende på tjenesten. Videre har revisor funnet at det er usikkerhet om hva som er dokumentert: I de seks mappene / sakene revisor har undersøkt, er det *«ikke dokumentert hva man har snakket om, eller hvordan barnet stiller seg til ettervern. Dette bryter med barneverntjenestens prosedyre om dokumentasjonskrav.»* Tre av fem spurte i spørreundersøkelsen er ikke fornøyd med informasjonen de har fått om ettervern. Etter revisors vurdering har barnevernstjenesten ikke *dokumentert eller hatt et system for å gi tilstrekkelig informasjon om ettervern i god tid før barnet fyller 18 år.*

Spesifisert revisjonskriterium: 3. Barneverntjenesten i Meløy kommune skal gjøre en grundig vurdering om ettervern er aktuelt.
Revisors vurdering: Revisor opplyser at deres gjennomgang av mapper viser at det ikke foreligger vurderinger av ettervern før selve vedtaket om tiltak etter 18 år er fattet. Videre peker revisor på at tjenestens egne rutiner tilsier at arbeidet med ettervern skal starte fra barnet er 14 år. Revisor mener barnevernet ikke har dokumentert eller hatt system for å gi en grundig vurdering om ettervern er aktuelt for barn i god nok tid før de blir 18 år.

Spesifisert revisjonskriterium: 4. Ved vedtak om innvilget ettervern skal barneverntjenesten i Meløy kommune utforme en tiltaksplan sammen med barnet, tiltaksplanen skal evalueres regelmessig og endres ved behov.
Revisors vurdering: Revisor trekker frem det positive i at alle mappene til de som har hatt ettervern inneholder vedtak om tiltak, tiltaksplaner og evaluering av disse. Ikke alle var de spurte ungdommene er tilfredse med mottatt ettervern. Revisor mener kommunens barnevern *har fulgt kravene ved innvilget ettervern når det kommer til enkeltvedtak om tiltak, utarbeidelse og oppfølgning av tiltaksplanen.*

Spesifisert revisjonskriterium: 5. Ved vedtak om opphør eller avslag på søknad om tiltak etter fylte 18 år skal barneverntjenesten i Meløy kommune fatte et enkeltvedtak. Ved

opphør skal det også informeres om muligheten til å ombestemme seg. Enkeltvedtaket skal inneholde følgende:

- Begrunnelse med bakgrunn i barnets beste
- Informasjon om klagegang, klagefrist og klageinstans

Revisors vurdering: Ved avslutning av ettervernstiltak fatter tjenesten enkeltvedtak med informasjon om klage og begrunnelse i barnets beste. Revisor bemerker også at det er påfallende at ingen søker om ettervernstiltak i kommunen. Etter revisors mening har tjenesten *fattet enkeltvedtak ved avslutning av ettervern med begrunnelse med bakgrunn i barnets beste, og informasjon om klagefrist.*

Spesifisert revisjonskriterium: 6. Barneverntjenesten i Meløy kommune skal etter ett år kontakte barnet som tidligere har takket nei for å høre om de likevel ønsker ettervern.
Revisors vurdering: Revisor funn er at barnevernstjenesten har manglet et system som sikrer at saksbehandler etter ett år kontakter barn som har tidligere har takket nei til ettervern. Det er heller ikke tilstrekkelig dokumentert at det er tatt kontakt. Etter revisors mening har tjenesten ikke *dokumentert eller hatt et system for kontakt med barn som har takket nei til ettervern etter et år.*

Spesifisert revisjonskriterium: 7. Barneverntjenesten i Meløy kommune skal dokumentere medvirkning.
Revisors vurdering: Revisor finner at barneverntjenesten dokumenterer medvirkning, men at tjenesten kan forbedre praksisen slik at saksbehandlingen blir lik for alle barn. I tillegg viser revisor til at spørreundersøkelsen får frem at enkelte brukere ikke føler seg hørt i prosessen. Revisors vurdering er at *Barneverntjenesten i Meløy kommune dokumenterer medvirkning for noen, men må ha lik praksis i sakene. De burde samtidig sørge for at barna som det gjelder føler seg lyttet til.*

Spesifisert revisjonskriterium: 8. Barneverntjenesten i Meløy kommune er ansvarlig for ettervern selv om barnet flytter fra kommunen.
Revisors vurdering: Revisor fant ingen åpenbare forskjeller i mapper til de som var flyttet fra kommunen, og de ansatte synes klar over ansvaret de har for å følge opp barnet selv om det er flyttet. *Revisor mener at barneverntjenesten i Meløy kommune har tatt ansvar for barn som har flyttet til en annen kommunen, men at arbeidet kan forbedres.*

Spesifiserte revisjonskriterier: 9. Barneverntjenesten i Meløy kommune bør ved behov bistå barnet i kontakt og med koordinering av tiltak i andre deler av hjelpeapparatet.
l0. Hvis tiltak etter barnevernloven opphører etter fylte 18 år skal barneverntjenesten i Meløy kommune vurdere behovet for tiltak eller tjenester som ligger under andre lover. Ved behov for tiltak skal barneverntjenesten i Meløy kommune informere de øvrige tjenestene, og bistå med å finne aktuelle tiltak.
Revisors vurdering: Etter revisors vurdering arbeider barnevernet tett med andre tjenester for å kunne tilby barna de tjenestene de trenger, og det er gjennomført tiltak for å bedre samhandlingen (I lag førr ongan). *Revisor mener samarbeidet med NAV har blitt bedre formalisert den siste tiden, og virker som det fungerer godt.* Samtidig peker revisor på at andre tjenester enn kun NAV må kunne nevnes i barnevernets informasjonsbrev. Gjennomgangen av mappene tyder på at barn settes i kontakt med relevante instanser for hjelp. På den andre siden viser spørreundersøkelsen at halvparten

av de spurte ikke synes de fikk hjelp til å ta kontakt med andre deler av hjelpeapparatet. Videre at det er stor misnøye med samhandlingen opp mot NAV. *Revisor mener at barneverntjenesten i Meløy kommune bistår barnet i kontakt og med koordinering av tiltak i andre deler av hjelpeapparatet, men påpeker at en mal for vurdering vil sikre dokumentasjonskravet.*

Spesifisert revisjonskriterium: 11. Hvis barnet har behov for langvarige og koordinerte tiltak, skal barneverntjenesten i Meløy kommune bidra til å utarbeide en individuell plan for å gi et helhetlig tilbud.
Revisors vurdering: Barnevernet har ikke barn med individuell plan, selv om flere av de undersøkte mappene viser at noen av barna blir fulgt opp gjennom tverrfaglige team der flere tjenester er involvert over lengre tid. *Her kan det stilles spørsmål ved om noen av barna burde hatt individuell plan.* Revisor mener tjenesten bør ha *mer kunnskap om bruken av individuell plan, og når det kan være aktuelt for barnet å søke om dette. Rettigheten til individuell plan bør også inngå i informasjonen til barn og foresatte.* Tjenesten tar ifølge revisor *ikke tilstrekkelig ansvar for å bidra til vurdering og initiativ når det gjelder individuell plan.*

Revisors anbefalinger:
Revisors understreker at barneverntjenesten i Meløy kommune har gjort mye bra for utvikling av rutiner, prosedyrer og maler for å sikre at ettervernet blir ivaretatt fremover. Med henvisning til de funnene som er nevnt over, mener revisor samlet sett at kommunen i noen grad har tilfredsstillende ettervern i henhold til gjeldende retningslinjer. Basert på funnene i undersøkelsen har revisor gitt følgende anbefalinger:

1. Barneverntjenesten i Meløy kommune skal dokumentere at alle barn med tiltak fra barneverntjenesten får informasjon om ettervern i god tid før de fyller 18 år.
2. Barneverntjenesten i Meløy kommune skal dokumentere en grundig vurdering om ettervern er aktuelt. En egen mal eller rutine bør utarbeides.
3. Barneverntjenesten i Meløy kommune skal dokumentere medvirkning i alle saker.
4. Barneverntjenesten i Meløy kommune skal dokumentere at alle barn som takker nei til ettervern blir kontaktet etter I år. En egen mal eller rutine bør utarbeides.
5. Barneverntjenesten i Meløy kommune skal sikre at alle som har krav på det får individuell plan.
6. Barneverntjenesten i Meløy skal sørge for at alle rutiner og maler er i henhold til gjeldende retningslinjer.
7. Barneverntjenesten i Meløy kommune skal sikre likebehandling av sine barnevernssaker.
8. Barneverntjenesten i Meløy kommune bør sette seg konkrete mål for ettervern, og ha regelmessig rapportering på målene til kommunestyret.
9. Meløy kommune bør innføre tiltak for å bedre det tverrfaglige samarbeidet i kommunen.
10. Barneverntjenesten i Meløy kommune bør datere alle sine rutiner, og ha en konkret plan for årlig oppdatering av rutinene.

Kommunedirektørens kommentar:
I henhold til Standard for forvaltningsrevisjon legges rapporten frem til kommunedirektøren for dennes kommentar. Kommentaren er i sin helhet tatt med i eget vedlegg (1) til rapporten.

Vurdering

Salten kommunerevisjon IKS har gjennomført undersøkelser og utarbeidet rapport som samsvarer med prosjektplanen, og i samsvar med kravene i standard for forvaltningsrevisjon.

Rapporten får frem en del positive forhold, så som at kommunen har på plass rutiner og praksis for sitt arbeid med ettervern, og at krav til gjennomføring av ettervern er fulgt. På den andre siden har revisor også funnet og pekt på noen klare mangler på dette området. Der hvor det er aktuelt har revisor gitt konkrete anbefalinger til forbedringer.

I henhold til bestilling skulle rapporten leveres innen utgangen september. Rapporten er levert i slutten av juni, og dermed godt innenfor tidsrammen.

Vedlegg

Salten kommunerevisjon IKS, 25.6.2021: Rapport forvaltningsrevisjon Ettervern i barnevernstjenesten

Adelheid Buschmann Kristiansen
Kommunedirektør

Saksprotokoll

Behandlet i:	**Formannskapet**
Møtedato:	**18.11.2021**
Sak:	**117/21**
Resultat:	**Annet forslag vedtatt**
Arkivsak:	**21/1719 Journalpost: 15996/21**
Tittel:	**Saksprotokoll - Rapport forvaltningsrevisjon: Ettervern i barnevernstjenesten**

Behandling:

Kommunedirektørens innstilling i punkt 1 og 2 ble enstemmig vedtatt.

Forslag fremmet i møte til nytt punkt 3: «Kommunestyret vil særlig trekke frem:

1. Barneverntjenesten i Meløy kommune skal dokumentere at alle barn med tiltak fra barneverntjenesten får informasjon om ettervern i god tid før de fyller 18 år.
2. Barneverntjenesten i Meløy kommune skal dokumentere en grundig vurdering om ettervern er aktuelt. En egen mal eller rutine bør utarbeides.
3. Barneverntjenesten i Meløy kommune skal dokumentere medvirkning i alle saker.
4. Barneverntjenesten i Meløy kommune skal dokumentere at alle barn som takker nei til ettervern blir kontaktet etter I år. En egen mal eller rutine bør utarbeides.
5. Barneverntjenesten i Meløy kommune skal sikre at alle som har krav på det får individuell plan.
6. Barneverntjenesten i Meløy skal sørge for at alle rutiner og maler er i henhold til gjeldende retningslinjer.
7. Barneverntjenesten i Meløy kommune skal sikre likebehandling av sine barnevernssaker.
8. Barneverntjenesten i Meløy kommune bør sette seg konkrete mål for ettervern, og ha regelmessig rapportering på målene til kommunestyret.
9. Meløy kommune bør innføre tiltak for å bedre det tverrfaglige samarbeidet i kommunen.
10. Barneverntjenesten i Meløy kommune bør datere alle sine rutiner, og ha en konkret plan for årlig oppdatering av rutinene.»

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Forvaltningsrevisjonsrapporten Ettervern i barnevernstjenesten er forelagt kommunestyret i Meløy og tas til etterretning.

2. Kommunestyret ber kommunedirektøren merke seg rapportens anbefalinger.

3. Kommunestyret vil særlig trekke frem:

1. Barneverntjenesten i Meløy kommune skal dokumentere at alle barn med tiltak fra barneverntjenesten får informasjon om ettervern i god tid før de fyller 18 år.
2. Barneverntjenesten i Meløy kommune skal dokumentere en grundig vurdering om ettervern er aktuelt. En egen mal eller rutine bør utarbeides.
3. Barneverntjenesten i Meløy kommune skal dokumentere medvirkning i alle saker.
4. Barneverntjenesten i Meløy kommune skal dokumentere at alle barn som takker nei til ettervern blir kontaktet etter 1 år. En egen mal eller rutine bør utarbeides.
5. Barneverntjenesten i Meløy kommune skal sikre at alle som har krav på det får individuell plan.
6. Barneverntjenesten i Meløy skal sørge for at alle rutiner og maler er i henhold til gjeldende retningslinjer.
7. Barneverntjenesten i Meløy kommune skal sikre likebehandling av sine barnevernssaker.
8. Barneverntjenesten i Meløy kommune bør sette seg konkrete mål for ettervern, og ha regelmessig rapportering på målene til kommunestyret.
9. Meløy kommune bør innføre tiltak for å bedre det tverrfaglige samarbeidet i kommunen.
10. Barneverntjenesten i Meløy kommune bør datere alle sine rutiner, og ha en konkret plan for årlig oppdatering av rutinene.

Salten Kontrollutvalgservice
Postboks 54, 8138 Inndyr

Vår dato:	Jnr	ark
23.11.2021	21/1091	416– 5.3

SAK 33/21

Eventuelt

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
01.12.2021

Vedlegg:

Forslag til vedtak:

Inndyr, 23. november 2021

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget